

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Voz Joven – nuoren äänen vallankumous

Nuorten osallisuus Voz Joven -projektissa Nicaraguassa

Sanna Immonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

01/2012

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Sanna Immonen	Sivumäärä 53 ja 5 liitesivua
Työn nimi Voz Joven – Nuoren äänen vallankumous. Nuorten osallisuus Voz Joven -projektissa Nicaraguassa.	
Ohjaava(t) opettaja(t) Jukka Määttä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Suomen suurlähetystö, Managua, Riikka Raatikainen.	
Tiivistelmä <p>Keski-Amerikan kannaksella sijaitseva Nicaragua on Latinalaisen Amerikan toiseksi köyhin maa. Lähes puolet maan väestöstä on alle 30-vuotiaita ja esimerkiksi teiniraskaudet ja nuorisotyöttömyys ovat yleisiä ongelmia. Matkustin Nicaraguahan kahdeksi kuukaudeksi syksyllä 2011 tekemään empiiristä tutkimusta paikallisten nuorten parissa ja pääsin tutkimaan yhtä Suomen tukemista kehityshankkeista. Voz Joven -projekti on nuorten osallisuuden sekä seksuaali- ja terveyskasvatuksen edistämiseen pyrkivä hanke. Nuorten osallisuuden tutkiminen maassa, jonka kielessä ei tunneta termiä nuorisotyö, oli haastavaa sekä silmiä avaavaa.</p> <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää, kuinka projekti on onnistunut tavoitteessaan nuorten osallisuuden lisäämiseksi ja toteutumiseksi. Opinnäytetyöni tilaajana toimi Suomen suurlähetystö Managuassa, Nicaraguan pääkaupungissa. Suomen rahoittama Voz Joven -projekti koordinoi UNFPA (United Nations Population Fund) sekä AMUNIC (Nicaraguan kuntaliitto), joten tekemäni tutkimus tulee palvelemaan myös heitä. Projektin käynnistyttyä vuonna 2008 kehitystä on jo ehtinyt tapahtua. Vuoden 2012 ollessa viimeinen toimintavuosi, on aiheellista kartoittaa, mitä projekti on jo saanut aikaan. Samalla pyrin selvittämään, mitä vielä voitaisiin tehdä, jotta projektiin aikaansaannoksista saataisiin pysyviä ja kestäviä menetelmiä sekä käytänteitä paikallisiin kuntiin nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.</p> <p>Tutkimusmenetelminäni osallisuuden tutkimiseksi vieraassa kulttuurissa käytin kvalitatiivisen tutkimuksen metodeja. Osallistuin koko kenttätyöjakson ajan aktiivisesti projektin tapahtumiin ja olin mukana toiminnassa viikoittain, joka tuo tutkimukseeni toiminnallisen otteen. Osallistuva havainnointi toimi pohjana tutkimukselleni ja kirjoitin tekemistäni havainnoistani ja kokemuksistani havaintopäiväkirjaa. Marraskuun lopussa toteutin teemahaastattelut, joita varten haastattelin kolmen eri kunnan nuoria, nuorisotyöntekijöitä ja yhtä kunnanvaltuutettua. Yhteensä haastatteluita kertyi kuusi kappaletta, kun nuoret haastateltiin ryhminä ja aikuiset yksitellen. Pääasiallinen työskentelykieli oli espanja, sillä Nicaraguassa englantia puhutaan vähän.</p> <p>Opinnäytetyöni tarjoaa katsauksen osallisuuden heräämiseen nuorten keskuudessa. Heistä useimmat ovat olleet aiemmin osattomia ja yhteiskuntaan kuulumattomia. Innovatiiviset osallistavat menetelmät tarjoavat paitsi uusia näkökulmia suomalaiseen nuorisotyöhön, myös kulttuurivaihdollisen mahdollisuuden tutustua kansainvälisen nuorisotyön maailmaan. Vapaaehtoisuus, solidaarisuus, elämänmyönteisyys ja usko parempaan kulkevat läpi tämän tutkimuksen, jonka prosessin läpi minäkin pääsin tutkijana elämään. Voz Joven -projekti on jotain ainutlaatuista kuten sen nuoret toimijansakin. Nuorten ääni on tullut kuulluksi. Nähtäväksi jää, kuullaanko sitä enää tulevaisuudessa.</p>	
Asiasanat osallisuus, nuorisotyö, nuoret, kansainvälisyys, kehityshanke	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Sanna Immonen	Number of Pages 53 and 5 attachment pages
Title Voz Joven – The Revolution of Young Voice. Young people participating in the project Voz Joven in Nicaragua.	
Supervisor(s) Jukka Määttä	
Subscriber and/or Mentor The Embassy of Finland, Managua, Riikka Raatikainen.	
Abstract <p>Nicaragua is located to the middle of Central America. It is also the second poorest country in Latin America. Almost half of the population is under 30-years old. For example the teenage pregnancies and unemployment among young people are common problems. I travelled to Nicaragua for two months in the autumn 2011 to do an empiric research among young people. I got the opportunity to work with a development project which is funded by Finnish Ministry for Foreign Affairs. Project Voz Joven is about increasing the participation of young people and developing sexual and health education. Researching the participation of youngsters in the country, that doesn't have the word "youth work" in their language, was challenging and also broadening.</p> <p>The aim of my thesis is to clarify how the project has succeeded in its objective to increase and accomplish the participation of youngsters. The subscriber of my thesis was the Embassy of Finland in Managua, which is the capital of Nicaragua. The Voz Joven -project is coordinated by UNFPA (United Nations Population Fund) and Amunic (Association of Municipalities of Nicaragua) so my thesis is going to serve their needs as well. The project started in 2008 so some development can already be seen. The year 2012 is the last operating year of the project so it is important to make clear what the project has accomplished. At the same time I am trying to investigate what could be done to make the accomplishments permanent and sustainable to advance the welfare of youngsters.</p> <p>My research methods for examining the participation in the foreign culture were qualitative. I was actively participating the meetings of Voz Joven during the field working period, and that gave a functional aspect to my research. Participating observation builds the basis of my research and I wrote an observation diary about my experiences. At the end of November I put the interviews in to practice. I interviewed young people from three different municipalities, youth workers and one councilor. In total I got seven interviews, because I interviewed the teenagers as a group and the adults as individuals. The main working language was Spanish, because Nicaraguan people don't speak English.</p> <p>This thesis gives an overview to an awakening of participation of young people in Nicaragua. Most of them have been dispossessed earlier and have had no voice in the society. The innovative participating methods are giving not only new aspects for Finnish youth work, but also cultural exchange opportunities to explore the multicultural world of youth work. Volunteering, solidarity, positive attitude and believing in a better future are the heart of this research. I was also living through the research process as a researcher. The project Voz Joven is something unique like the young operators of this project. The voice of young people has been heard. It will be seen, if we are going to hear it in the future.</p>	
Keywords participation, youth work, the youth, internationality, development project	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Aiheen tausta	5
1.2 Nicaragua ja Suomi kehitysyhteistyö	7
1.3 UNFPA ja AMUNIC nuorisotyön tienraivaajina sekä mahdollistajina Nicaraguassa	9
1.4 Voz Joven -projekti ja sen tavoitteet	11
2 OSALLISUUS	14
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	19
3.1 Ciudad Sandino	21
3.2 León	21
4 TUTKIMUSMENETELMÄT	22
4.1 Osallistuva havainnointi	23
4.2 Teemahaastattelut	24
4.3 Aineiston analyysi	26
4.4 Tutkimuksen luotettavuus	30
5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	32
5.1 CaMAJ- talot osallisuuden mahdollistajana	33
5.2 Nuorten vapaaehtoisuus ja aktiivisuus	38
5.3 Toiminnan kehittäminen	40
6 VOZ JOVENISTA EVÄITÄ SUOMALASEEN NUORITYÖHÖN	44
7 LOPUKSI	47
8 LÄHDELUETTELO	50
LIITTEET	54
Liite 1. Kuvia.	54
Liite 2. Osallisuus –ajatuskartta.	56
Liite 3. Esimerkki opinnäytetyössä käytetystä teemahaastattelurungosta.	57

1 JOHDANTO

1.1 Aiheen tausta

Tässä tutkimuksessa pyrin kartoittamaan nuorten osallisuuden toteutumista Nicaraguassa. Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää kuinka aiemmin mahdollisesti osattomat, eli yhteiskunnan toiminnoista vieraantuneet, nuoret on saatu mukaan osaksi yhteisöä yhden kehityshankkeen myötä. Osallisuuden avainsanoiksi muodostuivat kuuluminen ja mukanaolo. Gretschelin (2002a) määritelmän mukaan osallisuus on nimenomaan tunnetta osallisuudesta. Osallisuuden tunteeseen liittyy oman roolin korostuminen ja merkittävyys, jolloin osallistuja tuntee olevansa tärkeä. (mt., 90–91.) Samalla selvitin kuinka nämä nuoret kokevat aktiivisen kansalaisuutensa ja osallisuutensa muuttuneen. Päällimmäisenä johdoteena pysyi näkökulma, josta tarkastelin onko tutkitun projektin toiminta nuorista lähtöisin olevaa ja nuorten itsensä tuottamaa.

Suomi on yksi harvoista Pohjoismaista, joka edelleen toimii Nicaraguan kehitysyhteistyön kumppanina. Eräs Suomen rahoittamista kehityshankkeista on seksuaali- ja terveystkasvatuksen sekä nuorten osallisuuden projekti Voz Joven. Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimi Suomen suurlähetystö Nicaraguassa. Samalla opinnäytetyö palvelee myös UNFPA Nicaraguan (United Nations Population Fund) tarpeita.

Nicaragua on Keski-Amerikan toiseksi köyhin maa. Väkiluvultaan Suomen kokoisessa maassa lähes puolet kansasta elää köyhyydessä. (United Nations Population Fund 2007, 2.) Nicaraguassa nuorten osuus väestöstä jatkaa kasvuaan: maan väestöstä 35 % on 10–24 -vuotiaita. Tällä nuorella väestöryhmällä tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa muutokseen ja kehitykseen hyvän elämän osalta. Pääasiallisesti suurin ongelma on, ettei nuorella väestöllä ole pääsyä peruspalveluihin esimerkiksi seksuaaliterveyden osalta.

Tärkeä osa nuorten osallisuuden kehitysprosessia koskee nuorten oikeuksien toteutumista, joita ovat muun muassa fyysinen koskemattomuus sekä oikeus vaikuttaa päätöksiin ja niiden toimeenpanoon. Oikeuksiin kuuluu myös oikeus olla osa omaa yhteisöään ja koko yhteiskuntaa täysivaltaisena kansalaisena. (AMUNIC 2011.)

Opinnäytetyötäni varten matkustin Nicaraguaan kahdeksi kuukaudeksi tekemään kenttätutkimusta Voz Joven -projektin parissa. Tarkoitukseni oli selvittää, mitä on osallisuus nicaragualaisissa kunnissa nuorten keskuudessa. Kiinnostus aiheeseen heräsi suorittuani projektiopintoni Espanjassa. Kokemus kansainvälisestä työstä sekä espanjan kielen taitoni auttoivat minua toteuttamaan opinnäytetyöni omalla tavallani. Samalla pitkäaikainen unelmani Latinalaisesta Amerikasta toteutui päästessäni toimimaan aivan ruohonjuuritasolla osana nicaragualaista elämäniloista yhteisöä. Yhteistyö HUMAK:n ja Suomen suurlähetystön välillä toteutui luontevasti, sillä HUMAK:n lehtorilla Riikka Jalosella oli kontakti Managuan suurlähetystöön. Nicaragua maana houkutteli minua alusta asti värikkään historiansa ja kulttuurinsa vuoksi. Koko opinnäytetyöprosessi paitsi kasvatti henkistä kapasiteettiani vaihtuvassa ja haastavassa työskentelyympäristössä myös vahvisti ammatillista osaamistani sekä tietoisuuttani omasta identiteetistä nuorisotyön kentällä.

Opinnäytetyössäni tutkin, miten projekti on onnistunut lisäämään nicaragualaisien nuorten osallisuutta. Samalla tarkasteltiin myös sitä, kuinka nuorten osallisuus ilmenee tutkituissa kunnissa. Opinnäytetyön tilaaja, Suomen suurlähetystö Managuassa, saa arviointitietoa projektin tuloksellisuudesta. Myös projektin koordinaattori UNFPA saa kehitysideoita hankkeen viimeiselle toimintavuodelle. Lisäksi se saa eväitä tulevaisuuteen ajalle, jolloin kuntien tulisi selvittää itsenäisinä nuorisotyöntekijöinä ilman Voz Joven -projektin tuomaa kehitysapua.

1.2 Nicaragua ja Suomi kehitysyhteistyö

Nicaragua on Keski-Amerikan suurin ja harvaanasuvin valtio. Perustuslaillises-
sa tasavallassa on asukkaita 5,82 miljoonaa ja heistä lähes 2,5 miljoonaa elää
köyhyydessä. Bruttokansantuote asukasta kohden oli 2567 Yhdysvaltain dollaria
vuonna 2008. Trooppisen ilmastonsa vuoksi nicaragualaisten pääelinkeino on
maa- ja metsätalous sekä kalastus. Kahvi- ja tupakkaplantaasit peittävät osaa
Nicaraguan tasangoista tulivuorijonojen välissä. (Ulkoministeriön kehitysviestintä
2011.) Keski-Amerikan kannaksella sijaitsevalla Nicaragualla on rantaviiva sekä
Tyynenmeren puoleisella, että Karibianmeren puoleisella rannikolla (kuva 1). Ni-
caraguan naapurimaita ovat Honduras ja El Salvador pohjoisessa sekä Costa
Rica etelässä. (Suomen suurlähetystö, Managua 2010a.)

Kuva 1. Nicaragua kartalla (mukailten Suomen suurlähetystö, Managua 2010a).

Nicaraguan maamerkkeinä voidaan pitää kahta suurta järveä: Nicaraguaa (Cocibolca) ja Managuaa (Xolotlan), jonka rannalla sijaitsee myös nimensä mukaisesti maan pääkaupunki Managua. Maan virallinen kieli on espanja. Englantia osataan lähinnä vain Karibian rannikolla. Väestöstä 60 % on katolilaisia. (Suomen suurlähetystö, Managua 2010a.)

Maan historia on räikeämpi kuin monen muun ja Nicaragua muistetaan etenkin 1990-luvun taitteessa loppuneesta sisällissodastaan. Rauhan aikana maan talous on kehittynyt hiljalleen ja vallassa oleva sandinistihallitus on parantanut köyhien ja syrjäytyneiden asemaa hyvällä sosiaalipolitiikallaan, vaikkakin hallituksen toimet kansalaisjärjestöjen toimintavapauksien rajoittamiseksi ovat heikentäneet maan demokratiakehitystä. (Ulkoministeriön kehitysviestintä 2011a.) Nykyinen presidentti Daniel Ortega valittiin marraskuussa 2011 kolmannelle virkakaudelleen maan perustuslain vastaisesti, sillä ”perustuslaki kieltää sekä suoran jatkokauden että kolmannen kauden” (Ulkoministeriön Kehitysviestintä 2011b). Tämä kyseenalaistaa perinteisen demokratiakäsityksen toteutumisen Nicaraguassa.

Suomen ensimmäinen kunniakonsulinvirasto perustettiin Nicaraguan pääkaupunkiin Managuaan vuonna 1936. Vuonna 1975 maat solmivat diplomaattisuhteet Suomen aloitteesta ja viisi vuotta myöhemmin Suomi aloitti kehitysyhteistyön Nicaraguan kanssa. Vuonna 2000 asetettujen YK:n vuosituhattavoitteiden mukaisesti kehityspolitiikan tärkein tavoite on köyhyyden poistaminen ja kestävä kehityksen edistäminen. (Suomen suurlähetystö, Managua 2010b.)

Nicaragua on Suomen ainoa kehitysyhteistyön pääkumppanimaa Latinalaisessa Amerikassa. Suomen tuki Nicaragualle painottuu maaseutukehitykseen, hyvään hallintoon ja terveyteen. Suomen avustama kehitystyö kohdistuu demokratian edistämiseksi tasa-arvon parantamiseen ja korruption kitkemiseen. (Ulkoministeriön kehitysviestintä 2011a.) Esimerkiksi vuonna 2010 Suomen kehitysyhteistyöavustusten määrä Nicaraguaan oli noin 11 miljoonaa euroa. Suomen antama kehitysapu ja kehitysohjelmat tukeutuvat mahdollisuuksien mukaan Nicaraguan

kansallisiin järjestelmiin. Yhteistyö muiden avunantajamaiden ja rahoituslaitosten kanssa on aktiivista. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, sananvapauden, naisten aseman sekä äitien ja lasten terveyden parantamisen lisäksi Suomen tuemat ja hallinnoimat kehitysapuohjelmat käsittelevät seksuaali- ja lisääntymisterveyden sekä seksuaalioikeuksien ja tasa-arvon tukemista. Avun kanavina toimivat kansalaisjärjestörahasto sekä YK:n väestörahaston toteuttama nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyshanke. (Ulkoasiainministeriö 2006.)

1.3 UNFPA ja AMUNIC nuorisotyön tienraivaajina sekä mahdollistajina Nicaraguassa

”Naisten mahdollisuus päättää itse lasten hankinnastaan on keskeinen edellytys naisten aseman parantamiselle ja tasa-arvon edistämiseksi. Ainoastaan silloin, kun nainen voi hankkia lapsia suunnitellusti, hän voi myös suunnitella omaa elämäänsä eteenpäin. Ainoastaan silloin kun nainen on terve, hän voi olla tuottava. Kun seksuaalioikeudet toteutuvat, naiset voivat vapaasti osallistua täysipainoisesti ja tasa-arvoisesti yhteiskunnalliseen toimintaan.”

Thoraya Ahmed Obaid

Pääjohtaja, YK:n väestörahasto UNFPA (Vuorenmaa 2007, 29.)

UNFPA eli Yhdistyneiden Kansakuntien väestörahasto on vuonna 1967 perustettu kansainvälinen kehitysjärjestö, joka ajaa seksuaali- ja lisääntymisterveyteen sekä seksuaalioikeuksiin ja tasavertaiseen terveydenhuoltoon liittyviä asioita. Pitkän tähtäimen tavoite on köyhyyden vähentäminen. Nicaraguassa UNFPA on toiminut vuodesta 1971 lähtien. (UNFPA 2012.)

UNFPA:n toiminnan tavoitteet pohjautuvat vuosittain asetettujen tavoitteiden toteutumiseen, jotka on kirjattu vuonna 2000 YK:n jäsenvaltioiden laatimaan yhteiseen vuosittain julkistukseen. Päämäärät ovat tärkeitä inhimillisen kehityksen aikaansaamiseksi ja samalla myös suurelle osalle maailman väestöstä henkiinjäämiskysy-

myksiä. Näiden tavoitteiden täyttyminen on tärkeää, jotta maailmassa saavutetaisiin rauha, turvallisuus, ympäristön hyvinvointi ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Tavoitteissa tulisi olla tapahtunut huomattavaa kehitystä vuoteen 2015 mennessä. (UNICEF 2011.)

YK:n vuosituhattavoitteita ovat esimerkiksi äärimmäisen nälän ja köyhyyden poistaminen sekä peruskoulutusmahdollisuuksien takaaminen kaikille. Nicaraguan ja Latinalaisen Amerikan näkökulmasta vuosituhattavoitteiden tärkeimpiä päämääriä ovat sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja naisten aseman parantaminen, lapsikuolleisuuden vähentäminen sekä odottavien äitien terveydentilan parantaminen. Loput kirjatuista kahdeksasta tavoitteesta eli HIV/ AIDS:n, malarian sekä muiden tautien vastainen taistelu, ympäristön kestävä kehityksen varmistaminen sekä globaalin kumppanuuden luominen kehitykselle ovat nekin tärkeitä hyvän elämän takaamiseksi tasapuolisesti kaikille. (UNICEF 2011.) Näihin arvoihin ja päämääriin on sitoutunut myös Suomi ja ne muodostavat Suomen kehitysyhteistyön perustan.

Maapallon väkiluvun kasvettua seitsemään miljardiin kiinnittää UNFPA huomiota myös perhesuunnitteluun keskittyen naisten mahdollisuuksiin ja oikeuksiin vaikuttaa väestökehitykseen. Keskeisiä painopistealueita ovat muuttoliike, ikääntyminen, ilmastonmuutos ja kaupungistuminen. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden kohdalla huomio kiinnittyy vapaaehtoiseen perhesuunnitteluun, turvalliseen raskauteen ja synnytykseen sekä oikeuteen tehdä abortti. Muita väestökehitykseen vaikuttavia seikkoja ovat sukupuolitautilien ehkäisy ja hoito, seksuaali- ja lisääntymisterveydestä tiedottaminen ja kouluttaminen, naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen sekä haitallisten kulttuurisidonnaisten perhekeskeisten käytänteiden ja asenteiden muuttaminen. (UNFPA 2012.)

Laajemmassa mittakaavassa UNFPA edistää ja suojelee ihmisten perusoikeuksia. Siksi UNFPA priorisoi toimintaansa niin, että se tavoittaa paikat, joissa näiden arvojen puolustajia tarvitaan eniten, liittypä se köyhyyteen, syrjäytymiseen,

hätäapuun, ikään, sukupuoleen, etnisyyteen tai terveyteen. Noin neljäsosa maailman väestöstä on 10–24 -vuotiaita. UNFPA edistää ja turvaa nuoren sukupolven, etenkin tyttöjen, oikeuksia ja pyrkii saavuttamaan maailman, jossa tytöillä ja pojilla on samat mahdollisuudet kehittää koko potentiaaliansa ja ilmaista itseään vapaasti. Samalla heille tulisi antaa edellytykset saada mielipiteensä kuulluksi ja tulla kunnioitetuksi. Perusedellytys hyvän elämän toteutumiseksi on, että kaikilla tulisi olla mahdollisuus elämään ilman HIV:ä, köyhyyttä, syrjintää ja väkivaltaa. (UNFPA 2012.)

AMUNIC (la Asociación de los Municipios de Nicaragua) on Nicaraguan kuntaliitto, joka edistää ja suojelee autonomista politiikkaa, kuntien hallintoa ja varainhoitoa, paikallisen kehityksen edistämistä kuntatasolla sekä vastaa kehitystoimien toimeenpanosta paikallistasolla. Onnistuessaan tämä vaikuttaa myös kansallisella tasolla koko valtioon. AMUNIC on pysyvä kuntien liitto, joka puolustaa ja edustaa paikallisten hallitusten hajauttamisprosessia tukeakseen kuntia olemaan kykeneviä käyttämään toimivaltaansa ja viranomaisiaan, jotta kunnista tulisi nykyaikaisia ja kilpailukykyisiä, läpinäkyviä, osallistuvia, tehokkaita ja vaikuttavia. AMUNIC:n arvoja ovat neutraali puoluepolitiikka, poliittisen kirjon ja yhteistyökumppaneiden kunnioittaminen sekä solidaarisuus ja tasavertaisuus toimijoiden välillä. Lisäksi AMUNIC painottaa itsenäisyyttä päätöksissä ja mielipiteissä, rehellisyyttä ja avoimuutta teoistaan. Nicaragualaisen paikallishallinnon tulisi sitoutua itsenäisyyteen, hajauttamiseen ja kuntien kehittämiseen. (AMUNIC 2010.)

1.4 Voz Joven -projekti ja sen tavoitteet

Yksi Suomen rahoittamista kehityshankkeista on seksuaali- ja terveyskasvatuksen sekä nuorten osallisuuden projekti Voz Joven (liite 1, kuva 1). Projektin nimi tarkoittaa nuorta ääntä. Pelkästään Suomen rahoitusosuus tässä hankkeessa on neljä miljoonaa euroa. Toisena rahoitusmaana toimii Hollanti. Mukana hankkeessa on 43 nicaragualaista kuntaa niin maaseudulla, kuin urbaanissa ympäristössä. Projektia koordinoi UNFPA Nicaragua, Nicaraguan kuntaliitto AMUNIC, ja

Nicaraguan autonomisten alueiden (RAAN, RAAS) hallitukset. Hanke alkoi vuonna 2008 ja se tulee päätymään vuonna 2012. (Suomen suurlähetystö, Managua 2011.)

Hanke pyrkii saavuttamaan tavoitteensa nuorison parissa tehtävän työn avulla. Projekti koostuu valtakunnallisen vaikuttamisen ja julkisen hallinnon yhteistyöstä sekä paikallistason nuorisotyöstä Atlantin rannikolla. UNFPA vastaa hankkeen koordinoinnista ja toimeenpanosta, hoitaa projektin talousasiat ja ylläpitää kommunikaatiota kansallisten kumppaneiden kanssa (Suomen suurlähetystö, Managua 2011).

Hankkeen myötä 43 kunnalle (taulukko 1) avattiin Casas Municipales de Adolescentes y Jóvenes (CaMAJ) – ”kunnalliset teini-ikäisten ja nuorten talot”. Nämä CaMAJ -talot ovat nuorten omia tiloja, joissa heillä on mahdollisuus organisoida aktiviteetteja, jotka kehittävät heidän identiteettiään aktiiviseksi kansalaiseksi (AMUNIC-UNFPA 2008). Joillakin paikkakunnilla keskityttiin tehostamaan talon toimintaa, sillä AMUNIC ja UNFPA ovat jo vuodesta 1998 kokeilleet nuorisotalotoimintaa 22 paikkakunnalla (UNFPA 2004b, 5). Jokaisella CaMAJ -talolla paikallisilla nuorilla on mahdollisuus toteuttaa oman kiinnostuksensa mukaista toimintaa: toiset keskittyvät enemmän taide- ja kulttuurikasvatukselliseen puoleen, toiset puolestaan liikuntaan ja urheiluun. Jokaisella talolla työskentelee nuorisotalon ammattilainen talokoordinaattorina (el tecnico del juventud), joista lähes jokainen on aiemmin opiskellut sosiaalityötä yliopistossa. Ammattilaisen lisäksi nuorisotaloilla työskentelevät vapaaehtoisina aktiivnuoret, joiden tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa tanssi-, radio- tai teatteriryhmätoimintaa ja näin ollen he toimivat ryhmien ohjaajina.

Taulukko 1. 43 kuntaa, jotka ovat mukana Voz Joven -projektissa (AMUNIC 2011).

Voz Joven -hankkeen kunnat	
1. Estelí	23. Santo Tomás del Norte
2. Pueblo Nuevo	24. El Viejo
3. San Juan de Limay	25. Corinto
4. Condega	26. León
5. Ocotal	27. San Ramón
6. Quilalí	28. Ciudad Sandino
7. Jalapa	29. Mateare
8. Somoto	30. Waslala
9. San Juan del Río Coco	31. Rosita
10. San Lucas	32. Bonanza
11. Totogalpa	33. Siuna
12. Las Sabanas	34. Puerto Cabezas
13. Jinotega	35. Waspán
14. Santa María de Pantasma	36. Bluefields
15. Wiwilí – Jinotega	37. Nueva Guinea
16. El Cuá	38. El Rama
17. Matagalpa	39. Paiwas
18. El Tuma-La Dalía	40. Corn Island
19. Matiguás	41. El Tortuguero
20. Juigalpa	42. Laguna de Perlas
21. Chinandega	43. Kukra Hill
22. Somotillo	

CaMAJ -talot perustettiin alun perin, jotta kunnallishallitusten vaatimukset nuorten osallisuudesta täytyisivät. Kaikki lähti liikkeelle väestön aloitteesta osallistumisen ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämistä nuorten keskuudessa, mikä johtaisi demokraattiseen ihanteeseen aktiivisesta ja vaikuttavasta nuoruudesta. Tämä edistäisi kuntien kehitystä. Toiminta perustuu kunnallishallinnon asetuksiin ja lakiin intensiivisestä nuorisopolitiikan kehittämistä. (AMUNIC 2011.)

Nuorten osuuden Nicaraguan väestöstä ollessa suuri, on nuoriin kohdistuvilla ponnisteluilla valtava merkitys kehityksen tiellä olevalle maalle. Voz Joven -projekti tähtää pääasiallisena tavoitteenaan yhteiskunnallisesti kestävään kehitykseen, ei pelkästään nuorten hyvinvointiin. Projektin merkittäviä osatavoitteita ovat köyhyyden vähentäminen, osallistava kehitys, tasa-arvon toteutumisen edistäminen, ihmisoikeudet ja hyvä hallinto. (Suomen suurlähetystö, Managua 2011.)

Seksuaalikasvatuksellinen ulottuvuus projektissa on luoda lisääntymisoikeuksille ja -terveydelle myönteinen ilmapiiri Nicaraguassa. Abortti kiellettiin maassa lailla vuonna 2006 ja lapsi- ja äitikuolleisuusluvut ovat suuria. Lisäksi naisiin kohdistuva väkivalta on todellinen ongelma, sillä 30 % naisista joutuu seksuaalisen tai fyysisen hyväksikäytön uhriksi parisuhteessaan. HIV:iin sairastuneiden lukemat ovat kolminkertaistuneet kuuden viime vuoden aikana. (United Nation Population Fund 2007, 2.) Osallisuuden perspektiivistä hankkeen tarkoituksena on lisätä nuorten tietopohjaa, mukaan lukien lainsäädäntökysymykset. Tavoitteena on myös parantaa nuorten edellytyksiä ja osaamista vaikuttaa kehitykseen paikallistasolla hyödyntäen kansalaisoikeuksiaan ja edistää lisääntymisoikeuksia ja -terveyttä. (Suomen suurlähetystö, Managua 2011.)

2 OSALLISUUS

Osallisuus käsitteenä on moniulotteinen (liite 2), mutta se voidaan määritellä seuraavasti: jokaisella yksilöllä on oltava mahdollisuus saada tietoa ja päästä vaikuttamaan omaan ympäristöönsä, päätöksentekoon ja häntä itseään koske-

viin asioihin (Aluehallintovirasto, 2011). Keskeistä osallisuus-käsitteen ymmärtämisessä on se, että osalliset ovat itse toiminnassa subjekteja eli tekijöitä, jolloin yksilö on itse vastuullinen tekemisistään. Osallisuus myös liittyy aina johonkin asiaan tai kohteeseen ja yleistä osallisuutta ei ole olemassa. (Salmikangas 2002, 97–100.)

Nuorten osallisuus on ajankohtainen kysymys ja esimerkiksi Suomessa ollaan huolestuneita nuorten poliittisesta passiivisuudesta. Siksi heidän vaikuttamismahdollisuuksiaan halutaan lisätä kouluissa ja samalla nuorten roolia kunnallisessa päätöstenteossa ajetaan eteenpäin. Jos nuoret kokevat itsensä ulkopuoliseksi, yhteiskunnan uudistuminen vaarantuu. Osallisuus edellyttää, että yksilöille annetaan mahdollisuus toimia, mikä tarkoittaa vastuun ja vallan jakamista. Osallisuudessa on myös kysymys kuulumisesta johonkin suurempaan yhteisöön yhtenä tämän yhteisön täysivaltaisena jäsenenä. (Kiilakoski 2008, 8 – 9.)

Suomessa osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet turvataan lainsäädännöllä. Perustuslain puitteissa kansalaisten perusoikeudet ovat turvattuna kaikille iästä riippumatta, mikäli äänestysikärajaa ei oteta lukuun. (Kiilakoski 2008, 9.) Lain kuudennessa pykälässä todetaan, että lapsia tulisi kohdella tasa-arvoisesti yksilöinä ja heillä tulee olla oikeus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin oman kehitystasonsa mukaisesti (Perustuslaki 731/1999). Kuntalaisilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua kunnanasioiden päätöksiin kuntalain 27. pykälän mukaisesti (Kuntalaki 365/1995). Nuorisolaki säätelee alle 29-vuotiaiden oikeuksia, ja kahdeksannen pykälän mukaan nuorille on järjestettävä mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä sekä -politiikkaa käsittelevien aiheiden päättäntään (Nuorisolaki 72/2006). Myös Euroopan Unionin nuorisotoimintaohjelma Youth in Action pyrkii edistämään aktiivista nuoruutta ja kansalaisuutta toimintakautenaan vuosina 2007–2013. Samalla EU:n hyväksymä Valkoinen kirja (2001) tavoitteenaan nuorten osallistumisen lisääminen julkisen elämän sektorilla pyrkii parantamaan nuorten osallisuutta koko mantereen alueella. YK:n lapsenoikeuksien sopimus korostaa myös kaikkien alle 18-vuotiaiden oikeuksia päättää omaa elämäänsä koskevista asioista edellä mainituilla tavoilla. Pyrki-

myksenä on turvata lasten perustarpeet, suojella heitä ja taata mahdollisuus osallistua itseään koskevien asioiden päätösten tekoon. (Kiilakoski 2008, 9.)

Osallistaminen vuorostaan on toimintatapa, jolla saadaan nuori kiinnostumaan jostakin asiasta ja kehittämään hänen omia ajatuksiaan konkreettiseksi toiminnaksi (Aluehallintovirasto, 2011). Osallistamisella on tarkoitus ehkäistä nuorten syrjäytymistä koulutuksesta, työelämästä, hyvinvoinnin palveluista, demokraattisesta päätöksenteosta tai sosiaalisista suhteista (Kiilakoski 2008, 12). Osallistamista on esimerkiksi se, kun nuorilta kysytään mielipidettä siitä, mitä he haluaisivat vapaa-aikanaan tehdä, ja heidät otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun. Näin käytetään hyväksi nuorten omaa asiantuntemusta, sillä vapaa-ajan toiminnot koskevat juuri heidän omaa elämäänsä. Osallistamisessa on onnistuttu, kun nuoret pääsevät osallistumaan tiettyyn toimintaan tietynlaisessa ilmapiirissä (Nivala 2010, 19). Osallistaminen voidaan nähdä myös menettelytapoina ja toimintamalleina. Yhdessä osallistumisen kokemusten kanssa se muodostaa vasta-vooroisen prosessin, missä osallistujille annetaan mahdollisuus ja tilaa vaikuttavalle osallistumiselle. (Gretschel 2002a, 94.)

Osallistava toiminta on toimintaa, jossa nuoret pääsevät tekemään itse. He asettavat tavoitteet, pohtivat erilaisia ratkaisuja, tekevät päätöksiä, toteuttavat ja kantavat vastuun tekemisistään. Nuoren sitoutumista ja motivaatiota kasvattavat osallistuminen suunnittelutyöhön, vastuun kantaminen ja täysivaltainen jäsenyys. Osallistavalla toiminnalla pystytään vaikuttamaan muutoksiin niin nuoressa itsessään, kuin hänen elämässään ja elinyhteisössään. (Aluehallintovirasto, 2011.) Jokaisella ihmisellä on sama ihmisarvo ja samat oikeudet. Demokratian perusidea sen tyypillisessä merkityksessään on luoda edellytykset sille, että kaikilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin ja pääsy vaikuttaa päätösten tekoon varallisuudesta tai sosiaalisesta asemasta riippumatta. (Vesikansa 2002, 14–15.)

Käsitteenä osallisuus voi viitata myös laajemman vaikuttamisen mahdollisuuksiin. Yhteiskunnallista osallisuutta viedään eteenpäin toimintatavoilla, jotka pystytään määrittelemään syrjäytymisen ehkäisyksi. Näin yhteiskunnallinen osallisuus ja syrjäytyminen ovat toistensa vastakohtia. (Nivala 2010, 19–20.) Nuorisotyön kenttä on merkittävä näyttämö demokratian toteuttamisessa ja kansalaisyhteiskunnan kasvamisessa. Myönteiset kokemukset perheessä ja koulussa sekä lapsuuden ja nuoruuden vertaisryhmissä auttavat nuorta liittymään osaksi yhteiskuntaa. Nuorten kanssa tehtävässä työssä eletään sosiaalisissa maailmoissa, joissa nuoret pystyvät harjoittelemaan ja vahvistamaan demokraattisen osallistumisen vaatimia taitoja ja psyykkisiä valmiuksia. Samalla nuorisotyön tulee luoda edellytyksiä tälle aktiiviselle ja positiiviselle osallistumiselle. Haasteina osallisuuteen tähtäävässä kasvatuksessa ovat aikuiset: kuinka tärkeänä periaatteena erilaiset organisaatiot, poliitikot tai yleinen mielipide pitävät demokratian toteutumista käytännössä. (Vesikansa 2002, 21 – 22.)

Osallisuus Suomessa ja Nicaraguassa on erilaista, ottaen huomioon yhteiskunnan rakenteenkin. Suomi on demokraattinen tasavalta niin kuin Nicaraguakin, mutta jälkimmäisessä tasavallan peruspilarit ovat uponneet vuosien aikana jonkin historian havinaan. Nicaraguan presidentti Daniel Ortega valittiin loppusyksystä 2011 valtion perustuslain vastaisesti kolmannelle presidenttikaudelleen. Nicaraguan poliittinen päätäntävalta on yhdellä puolueella, joka kontrolloi tiukasti esimerkiksi viestintävälineitä ja mediaa sananvapausoikeuden vastaisesti. Kun yhteiskunta on näin kontrolloitu, nuorten vaikuttamismahdollisuudet vähenevät.

Osallisuudesta oppimisen ja vahvistamisen välineiksi on alettu luoda uusia erilaisia toimintatapoja ja -malleja sekä aikuisista että nuorista lähtevistä toiveista ja tarpeista käsin. Yhteisenä päämääränä on, että nuorille tulisi antaa mahdollisuus ottaa osaa oman elämänsä näkökulmasta tärkeiksi kokemiinsa päätöksiin ja päätösten valmisteluun. Jokaisen nuoren kohdalla toimintatavat vaihtelevat paljon ja nuorten oma käsitys osallistumisesta ja halu päättää omista asioista on hyvin moniulotteista. (Majoinen & Viitanen 2002, 3.) Tämän vuoksi onkin tärkeää luoda nuorille myönteinen ilmapiiri omille mielipiteille, mahdollisuuksia vaikuttaa,

hankkia ja saada tietoa. Nuorten tulisi olla osa yhteisöä, jossa nuori tulee kuuluksi, etenkin Nicaraguan kaltaisessa kontrolloidussa yhteiskunnassa. Nuoret tulisi nähdä toimijoina, joilla on näkemyksiä heitä itseään koskevista ilmiöistä – ovathan he oman elämänpiirinsä asiantuntijoita (Kiilakoski 2008, 10).

Suomi voitti 1990-luvun taloudellisen laman, mutta se ei ole kyennyt voittamaan väestön henkistä lamaa. Yhteisten tavoitteiden ja arvojen katoaminen sekä sosiaalinen pirstaloituminen ovat merkkejä henkisestä lamasta. (Kiilakoski 2008, 11.) Suomessa myös poliittinen osallistuminen on vähentynyt, kun taas Nicaraguassa ihmiset työttömyydestään huolimatta ovat hyvin aktiivisesti mukana politiikan kentällä. Mahdollisuus olla osallisena ja hyväksyttynä jäsenenä jossain yhteisössä sekä mahdollisuus toimia aktiivisena vaikuttajana erilaisissa tilanteissa on demokratiakasvatuksen ydin (Vesikansa 2002, 22). Tämän tulisi saada lapsia ja nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan erilaisissa toimintayhteyksissä. Tasavertaisuusperiaatteen mukaisesti meidän tulisi saada osallistumaan myös heikoimmat ja ujoimmat vuorovaikutukseen ja yhteiseen elämään. Osallistuminen käsitteään inhimillisenä, moraalisenä ja demokraattisena oikeutena ja velvollisuutena modernissa hyvinvointiyhteiskunnassa, mutta myös tarpeellisenä voimavarana. (mt., 31–32.)

On löydetty kuusi toisiinsa liittyvää syytä osallistumiselle ihmisestä riippuen. Näiden syiden voidaan katsoa pätevän myös Suomessa. Osallistumisen motiiveja ovat demokraattisten arvojen edistäminen, henkilökohtaisen, sosiaalisen tai poliittisen muutoksen tarve, suunnitteluratkaisujen perustelu oikeutetusti, yleisön kouluttaminen sekä pyrkimys muokata ympäristöä suunnittelun avulla vastamaan osallistujien päämääriä. (Vesikansa 2002, 31 - 32.) Osallistumisen syistä riippumatta osallistuja pääsee osalliseksi käsitellessään osallisuuden tunnetta. Gretschel (2002a) määrittelee osallisuuden tunteen käsitteiden voimaantuminen ja valtaantuminen kautta (mt., 94–95). Käsitteet juontavat juurensa englannin kielisestä sanasta empowerment. Voimaantuminen tai valtautuminen on ihmisen henkilökohtainen prosessi, joka on lähtöisin hänestä itsestään. Se edistää ihmisen kasvua ja muuttumista niin, että hänellä on vaadittava tieto ja taito tehdä it-

senäisiä päätöksiä koskien elämäänsä tai elinympäristöään. (Mäkinen 2008, 14–15.) Osallistuminen auttaa siis ihmistä itseään kehittämään ja aiheuttamaan muutosta paitsi itsessään, myös elinympäristössään.

Päivi Harinen (2000) kutsuu politiikan paradoksiksi tilannetta, jossa nuorten oletetaan osallistuvan päätöksentekoon, mutta samalla heidän virallista ja epävirallista mahdollisuuttaan osallistua rajoitetaan. Nuorten odotetaan osallistuvan, mutta heille ei anneta valtaa vaikuttaa (Kiilakoski 2008, 15–16). Nuorten osallisuuden edistäminen vaatii toimintojen muuttamista ja toiminnan määrätietoista tavoitteellisuutta (Kiilakoski 2008, 17). Aikuisten tulisi osata kohdata nuorten osallisuus monella eri tasolla: osallisuus toiminnassa ja sen suunnittelussa, osallistamisen menetelmissä, osallistavassa työyhteisöjen johtamisessa ja osallistavissa kasvatuserätyömenetelmissä. Osallistavassa toiminnassa aikuinen ei ole tuottamassa nuorille valmiita palveluja, vaan ne tuotetaan yhdessä nuoren kanssa. Aikuisen rooli on olla nuorten ryhmän oma aikuinen, joka omalla asiantuntemuksellaan ja osaamisellaan mahdollistaa nuorten hankkeita. Pelkkä osallisuusajattelu lähtee liikkeelle näiden kahden ikäryhmän välisestä vuorovaikutussuhteiden tasa-arvoistamisesta ja dialogisuudesta. (Gretschel 2002b, 7 – 10.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Kuten laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä, pyrittiin tutkimuksessa keskittymään pieneen määrään tapauksia (Eskola & Suoranta 1999, 18). Koska Voz Joven -hanke toimii 43 paikkakunnalla Nicaraguassa, keskityin tässä opinnäytetyössä tutkimaan kolmea erilaista kuntaa ja osallisuuden ympäristöä. Ajan rajallisuuden vuoksi opinnäytetyötä varten ei pystytty haastattelemaan nuoria kaikista projektissa mukana olevista kunnista. Näin tuloksia pystyttiin analysoimaan perusteellisemmin ja laadukkaammin. Harkinnanvaraisten tutkimuskohteiden myötä rakentui tutkimuksen teoreettinen perusta, joka ohjasi myös aineiston hankintaprosessia, kuten Eskola ja Suorantakin ohjeistavat (1999, 18).

Mukaan valikoimani kunnat poimittiin tutkimukseen niiden moninaisuuden vuoksi. Tutkitut kunnat ovat rakenteeltaan erityyppisiä muun muassa maantieteellisen sijaintinsa vuoksi, mikä tarkoittaa erilaista osallisuuden ympäristöä nuorten elämässä. Tutkittavien kuntien erilaisuutta korostaa myös se, että jokaisen kunnan nuorisotyön toiminnot keskittyvät eri painotusalueisiin. Jokainen tutkimuksessani mukana oleva kunta on siis ainutlaatuinen. Näin tutkimusaineistosta saatiin mahdollisimman rikas.

Toteutin haastattelut kahdessa kunnassa: Ciudad Sandinossa ja Leónissa. Tutkimussuunnitelmassa mukana oli vielä Pohjois-Nicaraguan Estelín kunta, jossa aineiston hankinta toteutui vain nuorten ryhmähaastattelun osalta. Tutkimustehtävänä oli aluksi nuorisosektorin yhteistyö kolmannen asteen toimijoiden kanssa. Tämän kaltaista yhteistyötä ei tehdä samassa mittakaavassa muissa kunnissa Nicaraguassa, joten tutkimuskohteena aihe olisi ollut oivallinen. Valitettavasti ketään kyseisen tahon edustajaa ei pystytty saamaan haastatteluun aikataulullisista syistä johtuen. Haastatteluaineistoa tutkimustehtävääni liittyen ei siis kertynyt riittävästi, jotta aineistosta pystyttäisiin vetämään johtopäätöksiä. Aihe kuitenkin antaisi mahdollisuuden lisätutkimukselle, ja Pohjois-Nicaraguan vertaamiselle maan muihin osiin.

Voz Joven -toiminnan ydin ovat CaMAJ -nuorisotalot, joissa nuorten ääni kuuluu konkreettisesti. Siksi keskityin tutkimaan osallisuuden toteutumista nuorisotalojen ympäristössä. Voz Joven –projektin osallisuuden merkitystä tarkasteltaessa yleisellä tasolla keskityin osallisuuden tunteeseen ja miten se käytännössä ilmenee nuorten keskuudessa. Samalla hain vastausta siihen kuinka erilaista on osallistaa erilaisista oloista ja lähtökohdista olevia nuoria, ja kuinka siinä on onnistuttu. Näin tutkimuskysymyksiksi muokkautuivat:

1. Millaisen osallisuuden ympäristön CaMAJ –nuorisotalot mahdollistavat nuorille?
2. Kuinka nuorten osallisuus ilmenee Voz Joven -nuorten keskuudessa?

Seuraavaksi tarkastelen päätutkimuskohteinani olleita kahta kuntaa Ciudad Sandinoa ja Leónia.

3.1 Ciudad Sandino

Vuonna 1969 perustettu Ciudad Sandinon kunta muistuttaa käytännössä Managuan lähiötä, sillä se on osa Managuan metropoliittialuetta (INIFOM Ciudad Sandino 1999, 1). Managua-järven rannalla sijaitsevassa kunnassa on asukkaita 84 664, ja heistä 82 189 luokitellaan asuvaksi urbaanilla alueella (Inide 2008, 80). Ciudad Sandinon kunnassa tehtävänä oli tarkastella nuorisotoimintoja Voz Joven -projektiin liittyen ja arvioida kuinka nuorten osallisuus toteutuu kaupunkimaisessa ympäristössä.

Johtoajatuksena haastatteluissa oli, miten nuorisotalojen toiminta on saanut nuoret mukaan aktiviteetteihin ja samalla etäälle kunnan nuorten yleisistä ongelmista. Ciudad Sandinon nuorten keskuudessa yleisimmät ongelmat liittyvät alkoholiin. Alkoholismi on yleinen kansansairaus Nicaraguassa, jossa työtä ei ole saatavilla ja opiskelu on monelle mahdotonta. Lisäksi niin sanotut jengisodat ja erimielisyydet eri kaupunginosien välillä aiheuttavat jännitteitä sekä väkivaltaa ja jopa läheisten menetyksiä nuorten lähipiirissä. Miedot huumeet ja liuottimien imppaaminen ovat suhteellisen yleisiä etenkin köyhemmillä alueilla, mutta vahvojen huumeiden ei koeta olevan ongelma. Teiniraskaudet ovat yleisiä niin urbaaneissa lähiöissä, kuin maaseuduillakin. Jo 14–15 -vuotiaat tytöt ja pojat saattavat perustaa yhteisen kodin joko itsenäisesti tai toisen vanhempien luona. Kun nuorilla ei ole työtä tai opiskelupaikkaa, tekemisen puute ja osattomuus ajavat nuoret yhä etäämmälle yhteiskunnan toiminnoista. (Nuorisotyöntekijä, Ciudad Sandino 2011.)

3.2 León

Toinen tutkimus- ja havainnointikohde oli León, joka on Nicaraguan toiseksi suurin kaupunki 192 164 asukkaallaan. Yliopistokaupunkina tunnettu León on perus-

tettu vuonna 1524 espanjalaisten saavuttua maahan. (Portal del Gobierno Municipal de León 2011.) Koska tämä Tyynenmeren rannikolla Luoteis-Nicaraguassa sijaitseva vanha kolonia kaupunki on pinta-alaltaan laaja, mahtuu kunnan rajojen sisään myös maaseutualueita, joissa nuorten elämä on hyvin erilaista kaupungissa asuviin verrattuna. Kaupungin väestöstä 36 115 asuu maaseudulla. (Inide 2008, 79.)

Suurimmat ongelmat, mitä maaseudun nuorten keskuudessa esiintyy, ovat alkoholismi ja teiniraskaudet. Yleisen työttömyyden vuoksi ainoa elinkeino on pysyä maaseudulla ja yrittää hankkia elanto viljelemällä. Elämä maaseudulla on rankkaa fyysisesti ja haastavaa henkisesti, ja moni päätyy hakemaan lohtua ja helpotusta alkoholista. Tietoa seksuaaliterveydestä ja -oikeuksista ei ole saatavilla ja välimatkat maaseudulta kaupunkiin ovat pitkiä sekä matkanteko vaikeaa huonojen teiden ja auton puutteen vuoksi. Maaseudun nuorille tietokoneet ja Internet ovat pelkkä mysteeri, sillä sähköä ei ole saatavilla joka puolella maata. Näin ollen mikäli nuorella olisi pääsy tiedonlähteille Internetiin, ei hänellä ole taitoa hankkia tietoa ilman asiantuntijan opastusta. (Nuorisotyöntekijä, León 2011.) Tutkimuksessa haettiin vastausta maaseudun nuorten osallistamiseen ja kuinka se on otettu huomioon nuorisotalotoiminnassa.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus, jonka tutkimusmenetelminä on käytetty havainnointia ja teemahaastatteluita. Päädyin laadulliseen tutkimukseen, sillä tutkimukseni tarkoituksena ei ole mitata osallisuuden määrää. Opinnäytetyössäni on myös kulttuuritutkimuksellinen ote, sillä tutkimus nojaa omiin kokemuksiini projektin parissa työskentelystä vieraassa kulttuurissa. Omien kokemuksieni kautta ja osallistuvalla havainnoinnilla pyrin selvittämään tutkittavaa ilmiötä eli osallisuutta, kuten Alasuutarikin (1993) opastaa (24–25).

Tilastollisen tutkimuksen toteuttaminen opinnäytetyössäni esimerkiksi lomakekyselyn muodossa tuntui luonnottomalta eläväisten nicaragualaisnuorten

kanssa työskennellessä. Lisäksi espanjan kielen taitoni puitteissa täsmällisen kyselylomakkeen laatiminen olisi ollut haastavaa, enkä olisi pystynyt täsmentämään samalla tavalla kysymyksiä. Laadulliset tutkimusmenetelmät antoivat enemmän liikkumavaraa sekä tutkijalle että haastateltaville, kun kysymyksiä pystyttiin avaamaan ja pohtimaan yhdessä enemmän. Koska kenttätyöjakso Nicaraguassa kesti vain kaksi kuukautta, oli luontevaa aloittaa tutkimusprosessi havainnoimalla ja tutustumalla nuoriin ja projektin toimijoihin. Opinnäyte pyrkii ymmärtämään osallisuuden luonteen Voz Joven -projektissa ja selvittämään kuinka projekti on vaikuttanut nuorten elämään. Tutkittava asia pystytään ymmärtämään laadullisen tutkimuksen keinoin havainnoimalla sekä haastatteleamalla. Lisäksi useammalla tutkimusmenetelmällä ja tutkimusmetodeja yhdistelemällä pystytään lisäämään tutkimuksen validiutta eli luotettavuutta. (Eskola & Suoranta 2001, 69).

4.1 Osallistuva havainnointi

Opinnäytetyöni on vahvasti empiirinen eli kokemusperäinen tutkimus, sillä tutkimustyöni pohjautuu omiin kokemuksiini sekä tekemiini havaintoihin. Osallistuva havainnointi tarkoittaa aineistonkeruutapaa, jossa tutkija on osa tutkimansa yhteisön toimintaa. Tutkija toimii yleensä vieraassa yhteisössä, jossa hänellä ei ole asemaa. Tutkija keskittyy havainnoimaan ja tallentamaan saamansa tiedot systemaattisesti. Vuorovaikutus osallistuvassa havainnoinnissa tapahtuu pääsääntöisesti tutkittavien eli havainnoitavien ehdoilla, jolloin tutkijan tulisi pysytellä huomaamattomana taustalla vaikuttamatta liikaa yhteisöön. (Eskola & Suoranta 1999, 99–100.) Havainnointi on kaikille tieteenaloille perusmenetelmä ja voitaisiin jopa väittää, että kaikki tieteellinen tieto perustuu havaintoihin, jotka on tehty todellisuudesta (Hirsjärvi & Hurme 2001, 37).

Osallistuvuus on keskeinen osa kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta (Eskola & Suoranta 1999, 16). Osallistuva havainnointi tapahtui kahden kuukauden aikana, jolloin suoritettiin kenttätyöjakso Nicaraguassa. Havainnot ja kokemukset Voz Joven -tapaamisista, seminaareista ja koulutuksista kirjattiin havaintopäiväkirjaan myöhempää käyttöä varten. Kenttätyö on erityinen keino

päästä lähemmäksi tutkittavia. Kenttätyön pyrkimyksenä on tavoittaa tutkittavien oma näkökanta, joka antaa tutkimukselle maanläheisen otteen. (mt., 16.)

Koko havainnointijakson ajan tutkimustyössä pyrittiin säilyttämään objektiivinen ote, jotta tutkimuskohteita pystyttäisiin tarkastelemaan puolueettomasti ulkoapäin. Objektivistinen ohjekin sanoo: ”pysy kaukana haastateltavasta”. Tämän vuoksi tutkimusta tehdessä oli pyrittävä tunnistamaan omat subjektivisuutensa – aatteet ja arvot – jotta objektivisuus eli puolueettomuus syntyisi. (Eskola & Suoranta 1999, 17.)

4.2 Teemahaastattelut

Aineistonkeruumenetelmäksi valikoituivat havainnoinnin lisäksi haastattelut. Tutkimushaastattelun eri lajeista oli teemahaastattelu parhaiten sopiva puolistrukturoidun muotonsa vuoksi. Näin haastattelu etenee ennalta määrättyjen teemojen varassa yksityiskohtaisten kysymysten sijaan (Hirsjärvi & Hurme 2001, 47–48). Avoimempi ja keskustelelevampi teemahaastattelumenetelmä tuntui luontevammalta vieraassa kulttuurissa toteutettavaksi. Kaikki haastattelut toteutettiin jokaisen kunnan CaMAJ -nuorisotalolla rauhallisessa ja rajatussa tilassa espanjan kielellä välillä englantia apuna käyttäen. Erillistä tulkkia ei käytetty missään vaiheessa tutkimusta. Paikalla tilassa olivat yhtä aikaa vain haastateltava/haastateltavat sekä haastattelija. Tallennusvälineenä toimi matkapuhelimen äänitysohjelma.

Nuorten kanssa käytettiin ryhmähaastattelutilannetta kielellisten kommunikointivaikeuksienkin vuoksi, sillä nuorten englannin kielen taidot olivat olemattomat ja oma espanjan kielen osaamiseni on rajallista. Ryhmähaastattelumuotoon päädyttiin, koska näin poistettiin jännitystä ja varautuneisuutta tutkijan ja tutkittavien väliltä. Ryhmähaastatteluissa nuoret saavat toisistaan tukea ja tietoa saatetaan saada tavallista enemmän, koska haastateltavat rohkaisevat toinen toisiaan ja jakavat kokemuksiaan. Näin pääsin lähelle tutkittavien maailmaa ollessani tutkijana osa nuorten vuoropuhelua. Väärinymmärtämisen riski pieneni, kun nuoret

auttoivat toisiaan ymmärtämään, mitä kullakin kysymyksellä haettiin takaa. Lisäksi ryhmähaastattelu oli tehokas keino ajallisissa raameissa, sillä yhdellä hieman pidemmällä istunnolla saatiin haastateltua useita nuoria.

Nuorten määrä ryhmähaastatteluissa vaihteli paikkakunnittain, mutta pääsääntöisesti haastateltavia oli 2–9. Haastattelin yhteensä kolmea nuorten ryhmää kolmella eri paikkakunnalla. Haastateltavien lukumäärällä oli merkitystä itse haastattelutilanteen aikana, sillä kahden henkilön haastattelemine eteni loogisemmin kuin useamman vilkaspuheisen nuoren ryhmäkeskustelu. Teemahaastattelu menetelmänä oli toimivin, koska näin pystyttiin pitämään ryhmäkeskustelu tietyissä aiheissa rajoittamatta kuitenkaan nuorten vastauksia liikaa. Teemat haastatteluille asetettiin aiemmin kerättyyn teoriaan ja tutkimuskysymyksiin pohjautuen.

Nuorten lisäksi haastattelin opinnäytetyötä varten kahden kunnan nuorisotalon toiminnan ohjaajia sekä Ciudad Sandinossa myös nuorten asioista päättävää kunnanvaltuutettua. Aikuisten haastatteluja kertyi yhteensä neljä, sillä Leónissa sain haastatella kahta nuorisotyöntekijää. Yksilöhaastattelumenetelmää käytin aikuisia haastateltaessa. Oli luontevampaa haastatella aikuisia ja nuoria erikseen, kuin yhtenä ryhmänä samassa tilanteessa. Mikäli esimerkiksi nuorisotalon toiminnan ohjaaja olisi ollut läsnä nuorten ryhmähaastattelussa, olisi se voinut vaikuttaa tutkimustulosten luotettavuuteen. Haastattelemalla aikuisia yksitellen saatiin luotua ilmapiiri turvalliselle ja neutraalille ajatustenvaihdolle. Lisäksi väärinymmärtämisen riski oli pienempi aikuisten parissa työskennellessä, sillä heidän kanssaan pystyin käyttämään apuna hieman englannin kieltä.

Kaikista seitsemästä haastattelusta kirjasin muistiinpanoja havaintopäiväkirjan jatkoksi ja samalla haastattelut tallennettiin äänitallenteiksi. Haastatteluista sovittiin etukäteen yhteisessä tapaamisessa pari viikkoa ennen haastattelutilanteita. Haastateltavien nuorien kokoaminen jäi nuorisotalojen ohjaajien vastuulle. Haastateltaville asetettiin ikärajaksi 15–19 -vuotta ja ryhmäkooksi alle 10 nuorta.

Haastateltavien sukupuolella ei ollut väliä, mutta toiveenani oli, että ryhmät olisivat tasapuolisia sen suhteen. Samalla informoin nuoriso-ohjaajia haastatteluiden sisällöstä ja siitä, että haastattelut tulitaisiin tallentamaan myöhempää käyttöä varten, mutta aineistoa käsiteltäisiin luottamuksellisesti ja anonyymisti. Lisäksi Ciudad Sandinon kunnan nuorisotyöntekijää pyydettiin ottamaan yhteyttä kunnanvaltuutettuun ja järjestämään tapaaminen hänen kanssaan, jotta saataisiin selville miltä nuorten osallisuus näyttää kunnallisvaikuttajan silmin.

Kaikille haastateltaville annettiin mahdollisuus kieltäytyä haastatteluista, joten jokainen haastateltava oli mukana vapaaehtoisesti ja täysin omasta tahdostaan. Ajallisesti haastattelut sijoituivat yhdelle viikolle. Vietin yhden päivän tutkimusaineistoa keräten haastatteluiden puitteissa Ciudad Sandinossa, Leónissa sekä Estelissä. Haastatteluiden kesto pyrittiin rajaamaan yhteen tuntiin. Aikataulussa pysyttiin suhteellisen hyvin ottaen huomioon haastattelijan ja haastateltavien välillä vallitsevat kulttuurierot sekä kielelliset rajoittuvuudet.

4.3 Aineiston analyysi

Teemahaastattelu rajaa haastattelutilanteelle tiukemmat rajat, kuin avoin haastattelu, mutta se myös antaa haastateltavalle enemmän mahdollisuuksia yksilöllisten tulkintojen esittämiseen kuin strukturoitu haastattelu. Tutkimusmateriaalin tulisi edustaa haastateltavien puhetta itsessään, jolloin teemahaastattelu tulisi olla muodoltaan mahdollisimman avoin. Teemat myös takaavat sen, että kaikkien haastateltavien kanssa käydään läpi samoja asioita. Samalla haastattelujen analysointi helpottuu, kun teemat muodostavat konkreettiset raamit tutkimukselle. (Eskola & Suoranta 1999, 88–89.)

Haastattelurunkoa (liite 3) laatiessani otin huomioon haastateltavien taustatietojen kartoituksen. Lisäksi pyysin heitä määrittelemään osallisuuden terminä ennen varsinaiseen aiheeseen siirtymistä, jotta myös haastateltavat pääsisivät perille siitä, mikä haastattelun tarkoitus oikein on. Muutoin kysymykset

osallisuudesta etenivät dynaamisesti keskustellen sekä ryhmä- että yksilöhaastatteluissa, ja haastattelut olivat enemmän avointa keskustelua. Teemahaastatteluista saatiin myös arvokasta tietoa havainnointitulosten tueksi. Kantava teema kaikissa haastatteluissa oli osallisuuden tunne sekä osallisuuden merkitys ja vaikutus, joka kulminoitui haastattelutilanteissa vallinneeseen luottamuksen ja jakamisen ilmapiiriin. Aineiston analysointivaiheessa käytettiin hyväksi näitä olemassa olevia teemoja. Teemoiksi valikoituivat (liite 2):

1. Haastateltavan tausta
2. CaMAJ -nuorisotalot osallistajana Voz Joven -projektissa
3. Osallisuuden tunne
4. Voz Jovenin vaikutus/merkitys

Teemat muotoutuivat pitkälti kenttätyöjakson aikana tekemistäni havainnoista. CaMAJ -nuorisotalojen merkitystä ei voi olla korostamatta osallisuudesta puhuttaessa, ja siihen myös kulminoituu koko Voz Jovenin henki. Määriteltyäni osallisuuden käsitteenä keskityin hankkimaan tietoa osallisuuden tunteesta ja merkityksestä nuorille. Hain vihjeitä siihen, kuinka nuoret kokevat, tuntevat tai ajattelevat tutkittavan ilmiön eli osallisuuden merkityksen sekä toteutumisen.

Aineisto koostui siis havaintopäiväkirjan muistiinpanoista sekä teemahaastatteluiden materiaaleista (taulukko 2).

Taulukko 2. Tutkimusaineiston kerääminen.

	1. Osallistuva havainnointi	2. Teemahaastattelut
Mitä?	<ul style="list-style-type: none"> - Havainnointi Voz Joven -hankkeen koulutuksissa, seminaareissa ja ryhmätapaamisissa. - Voz Joven -hankkeen koordinaattoreiden kokouksiin osallistuminen. - Havaintojen kirjaaminen havaintopäiväkirjaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmähaastattelut (3 kappaletta) Voz Joven -nuorille (15–19 -vuotiaat). - Yksilöhaastattelut Voz Joven -aikuisille: nuorisotyöntekijät (3 kappaletta) sekä yksi kunnanvaltuutettu. - Haastatteluiden äänittäminen (kesto noin tunti – 1,5 tuntia) ja muistiinpanojen kirjaaminen haastattelutilanteista.
Missä?	<ul style="list-style-type: none"> - Eri maakunnissa Nicaraguassa nuorisotaloilla, seminaarituloissa sekä AMUNIC:n päätoimistolla Managuassa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ciudad Sandinossa, Estelíssä ja Leónissa CaMAJ -nuorisotaloissa.
Milloin?	<ul style="list-style-type: none"> - Loka–joulukuu 2011, viikoittaisia tapaamisia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Marraskuu 2011, yksi viikko (28.11. – 02.12.2011).
Miksi?	<ul style="list-style-type: none"> - Empiirisen ja laadullisen tutkimuksen perusta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Havainnoimalla tehtyjen johtopäätösten varmistaminen ja uusien näkökulmien hankkiminen.

Haastatteluaineiston purkamisessa käytettiin lähestymistapaa, jossa tiivistettiin ja tulkittiin haastateltavan kuvausta jo itse haastattelutilanteen aikana, kuten Hirsjärvi ja Hurme neuvovat (2001, 137). Tulkinat haastattelun sisällöstä kerrottiin haastateltaville ja niiden pohjalta kirjattiin muistiinpanoja. Samoin aineiston analysoinnissa käytettiin merkitysten tulkintaa, sillä näkyvissä olevista tuloksista pyrittiin löytämään myös piirteitä, joita ei ollut suoranaudessa tekstissä. Siksi tulkinta on osaltaan spekulatiivisen järkeilevää (mt., 137).

Johtopäätöksiä tulkitessani en käyttänyt suoraviivaisesti muistiinpanojani, vaan lähdin lähestymään niitä sivusta ja tulkitsemaan niitä ratkaisemattomina. Laadullisen analyysin ydin on arvoituksen ratkaiseminen johtolankojen ja olemassa olevien vihjeiden pohjalta tehden merkitystulkintaa tutkittavasta ilmiöstä. Näin saadaan muodostettua rakennekokonaisuus, jonka tärkeys korostuu etenkin toimintaa tutkittaessa. (Alasuutari 1993, 44–45.) Havaintopäiväkirjan pohjalta jaoin muistiinpanot asettamieni teemojen alle, joita käytin myös haastatteluissa. Neljän teemaotsikon alta tutkimus alkoi saada muotoaan. Johtopäätöksiä oli helpompi alkaa hahmottelemaan, kun havainnot oli selkeästi kirjattuna otsikoiden alle. En lähtenyt erittelemään havainnointitilanteita erikseen, sillä aineistoa oli paljon ja samalla havainnoitavien anonymiteetti olisi saattanut kärsiä.

Teemahaastatteluita purkaessani litterointi oli aivan liian työläs menetelmä aineiston runsauden sekä kielieron vuoksi. Siksi tukeuduin teemoitteluihin ja jaottelin mielestäni merkittävimmän aineiston sekä muistiinpanot samojen teemaotsikoiden alle, kuin havainnotkin. Jouduin kuuntelemaan haastatteluäänitteet useampaan kertaan, jotta sain esimerkiksi nuorten runsassanaaisista ryhmähaastatteluista tärkeimmät johtolangat ja ytimen irti. Näiden havaintojen ja johtolankojen avulla pääsin ilmoille heitettyjen oletusten taakse, ja vihjeet muodostuivat Alasuutarin (1993) opastamana kyseenalaistamisen kautta tulkinnoiksi (mt. 78 – 79). Opinnäytetyöni empiirisen luonteen vuoksi tutkimukseni teoreettinen viitekehys koostuu keskustelusta tutkimusaineiston ja teorian välillä.

4.4 Tutkimuksen luotettavuus

Toimeksiantajani tässä tutkimuksessa oli Suomen suurlähetystö, joka on toinen Voz Joven -projektin päärahoittajista. Suomalaisuuteni saattoi siis vaikuttaa osaltaan asemaani tutkijana. Tutkija on kuitenkin tutkimuksen tärkein tutkimusväline, ja näin ollen luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia (Eskola & Suoranta 1998, 211). Roolini suomalaisena haastattelijana ei välttämättä ollut puolueettomin. Haastateltavien vastaukset saattoivat vääristyä heidän miettiessään vastauksiensa antamista kaunistellummassa muodossa rahoittajamaan edustajalle.

Haastattelu tiedonkeruumenetelmänä on ainutlaatuinen, sillä siinä tutkija ja tutkittava ovat suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Sen etu on joustavuus (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 194). Laajasta aineistosta pystytään hakemaan eri asioita ja samalla myös tulkinnat ovat erilaisia (Hirsjärvi & Hurme, 151). Tämänkin tutkimuksen aiheesta voi olla monta eri tulkintaa tulkitsijasta riippuen. Lisäksi hyvä haastattelurunko tähtää laadukkuuteen, vaikkei ennalta voidakaan tietää, mihin suuntaan haastattelutilanne etenee lisäkysymyksineen. Haastattelupäiväkirjan pitäminen paitsi helpottaa myöhempää tulosten tulkintaa, myös parantaa tutkimuksen laatua. (mt., 184.) Kirjasin opinnäytetyön haastattelutilanteiden ajan havainnot ja haastateltavien vastauksia sekä huomautuksia ylös päiväkirjamaiseksi koosteeksi. Tämän vuoksi havaintojen ja haastatteluaineiston tulosten erottaminen oli vaativaa, sillä havainnointia suoritettiin koko kenttätyöjakson ajan. Sekä nuorten että eri asemassa olevien aikuisten haastattelu toi tutkimukseeni useita eri näkökulmia, mikä puolestaan lisäsi luotettavuutta.

Kaikki tutkimusmateriaali jouduttiin kääntämään espanjan kielestä suomeksi, sillä haastattelut toteutettiin vieraalla kielellä. Tallennettu kvalitatiivinen aineisto palvelisi tarkoitustaan parhaiten sanasta sanaan kirjoitettuna ja se on yleisempää kuin johtopäätöksien vetäminen suoraan tallenteista (Hirsjärvi, ym. 1997, 210). Ryhmähaastattelutilanteet olivat hieman sekavia ja keskustelu kävi vilkkaana, mikä vaikutti aineiston analysoinnin haastavuuteen tutkijan äidinkielen

ollessa eri kuin haastatteluissa käytetty. Tämän vuoksi analysointimenetelmänä käyttämäni teemoittelu ei välttämättä ollut luotettavin tapa. Tutkimuksen luotettavuuteen voi vaikuttaa myös se, että keskustelutilanteissa pystyin johdattelemaan kysymyksiä, mikäli haastateltava ei ensin ymmärtänyt mitä kysymyksellä tarkoitettiin. Näin vastaus saattoi muotoutua osittain haastattelijan haluamaan muotoon. Tähän vaikutti myös verbaalisen kommunikoinnin ongelma, kun haastattelijalla ja haastateltavalla ei ollut käytössä tasavertaista kieltä.

Koko kenttätyöjakso oli äärimmäisen haasteellinen, mutta samalla opettavainen. Kun aineiston kerääminen toteutettiin toisella puolella maapalloa vieraalla kielellä, lisäsi se tutkijalle itselleen haasteita. Vieraskieli, uusi maa sekä joka puolella näkyvät kehitysmaan ongelmat tekevät sopeutumisen vaikeammaksi kokeneemmallekin matkaajalle. Vierasta kulttuuria tutkittaessa tutkija voi myös tuntea itsensä riittämättömäksi tai jopa epärehelliseksi. Tutkija joutuu kysymään useaan kertaan ”miksi”, kun vieraan kulttuurin edustajat, tutkittavat, toimivat ja ajattelevat eri tavalla kuin tutkija itse. Kulttuurilliset erot ajavat tutkijan miettimään omien arvojensa ja ajatusmaailmansa perusteita. (Alasuutari 1993, 218.) Minulle oli kuitenkin yllättävän helppoa mennä eurooppalaisena havainnoimaan tuntematonta yhteisöä ja ympäristöä Latinalaiseen Amerikkaan ainakin objektiivisuuden näkökulmasta. Olin ulkopuolinen ja minua kohdeltiin vieraana. Objektiivisuutta tavoitellaan ulkopuolisista vaikutuksista vapaana tekemällä tutkimusta, joka tulee olemaan toistettavissa (Hirsjärvi, ym. 1997, 281).

Useamman havainnoitsijan käytöllä voitaisiin parantaa tutkimuskohteen kuvausta (Eskola & Suoranta 1998, 215), mutta tässä tapauksessa yksin työskentely oli ainoa vaihtoehto tehtäessä tutkimusta ulkomailla. Yksinkin kerätty materiaali on mahdollista analysoida eri tavoin ja täten varmistaa kuvauksen luotettavuutta eli reliabiliteettia. Usealla havaintokerralla pystytään myös varmistamaan aineiston tarkkuutta. (mt., 214–215.) Tässä tutkimuksessa havaintokertoja kertyi kahden kuukauden ajalta kymmeniä, koska havainnointia suoritettiin viikoittain useampana päivänä projektin erilaisissa aktiviteeteissa. Haastateltavien vapaaehtoisuus lisäsi myös aineiston reliabiliteettia

merkittävästi. Sama vaikutus oli kahden tutkimusmenetelmän käyttämiselläkin: havainnot tukevat haastatteluista kerättyä tietoa. Kun kahdella eri tutkimusmenetelmällä päädytään samaan tulokseen, vaikuttaa se reliabiliteettiin (Hirsjärvi, ym. 1997, 186). Metodologinen triangulaatio tarkoittaa juuri useiden menetelmien käyttämistä yhdessä tutkimuksessa (mt., 218).

Laadullista tutkimusta tehdessä hypoteesittomuus tarkoittaa, ettei tutkimuskohde ole olemassa ennako-olettamuksia tai ennakkoon päätettyjä tutkimustuloksia. (Eskola & Suoranta 1999, 18.) Tämä toteutuikin, sillä Nicaraguahan matkustettaessa osallisuuden määrästä tai laadusta nuorten keskuudessa ei ollut ennakkokäsitystä. Siksi tutkimustuloksetkin olivat osittain yllättäviä.

Aineiston yhteiskunnallinen merkittävyys ja riittävyys, analyysin kattavuus sekä arvioitavuus ja toistettavuus ovat asioita, joihin tulisi kiinnittää huomiota laadullisen tutkimuksen aineistoa arvioitaessa (Eskola & Suoranta 1998, 215). Aineiston merkittävyys kiteytyy suurlähetystön tarpeella teetättää selvitys osallisuuden toteutumisesta Voz Joven -projektissa. Tutkimuksen arviointiin vaikuttaa validius eli pätevyys, sillä se määrittää muun muassa tutkimusmenetelmän soveltuvuutta tulevaisuuden peilaamisessa, tutkimuksen paikkaansa pitävyydessä sekä tutkimustulosten yleistettävyydessä (Hirsjärvi, ym. 1997, 186–188). Tutkimusaineistoa oli paljon ja sen karsiminen ja priorisoiminen oli vaativaa. Jatkotutkimukselle esimerkiksi seksuaali- ja terveyskasvatuksellisessakin ulottuvuudessa olisi mahdollisuuksia. Tuloksista pystytään päättämään, että vastaavalle osallisuuden edistämistyölle on tilausta jatkossakin kehittyvässä yhteiskunnassa.

5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimustulokset olen jaotellut kolmeen ryhmään. Aluksi keskityn tarkastelemaan CaMAJ -nuorisotaloja osallisuuden ympäristönä siirtyen nuorten vapaaehtoisuuden ja aktiivisen toiminnan motiiveihin. Lopuksi muodostan johtopäätöksiä haastattelujen ja havaintopäiväkirjan muistiinpanojen pohjalta

nuorisotalotoiminnan kehittämiseksi sekä nuorisotyötermin ja muodon juurruttamiseksi nicaragualaisiin kuntiin. Tulosten rinnalla kulkee tutkimuksen teoriapohja, joten tulkintani ovat harkittuja johtopäätöksiä.

5.1 CaMAJ- talot osallisuuden mahdollistajana

*”Me emme osallistu CaMAJ-nuorisotalon toimintaan,
vaan me olemme osa sitä toimintaa.”*

(Voz Joven -nuori, poika.)

Kaikissa tapaamisissa ja seminaareissa kävi ilmi nuorten keskuudessa vallitseva solidaarisuus. Kaikki ovat mukana Voz Jovenissa samasta syystä: he haluavat viedä eteenpäin nuorten oikeuksia, tietoisuutta itsestään sekä edistää seksuaali- ja terveyskasvatusta. Nuoret ovat suunnattoman innokkaita työskentelemään ja ajamaan omia asioitaan eteenpäin. He suhtautuvat avoimesti heille annettavaan tietoon, eivätkä pelkää kyseenalaistaa kuulemaansa. Voitaisiin sanoa, että jos Suomessa olisi tällaisia nuoria, heidän oletettaisiin välittömästi kuuluvan johonkin voittoon tavoittelevan tahon palvelukseen.

Gretschel (2007, 194–195) jaottelee nuoria nuorisotalon rooliensa perusteilla. Nicaragualaiset Voz Joven -nuoret ovat sitoutuneita toimijoita. He kantavat vastuuta kokonaisvaltaisesti toiminnoista eivätkä vain toimi. He myös esittävät toimitettavat asiat, arvioivat toteutuneen toiminnan laatua ja osallistuvat aktiviteettien kehittämiseen. Samalla he osallistuvat myös organisointiin ja päätöksentekotilanteiden kehittämiseen aktiivisesti. (mt., 195.) Näin nuoret joutuvat kantamaan vastuuta teoistaan ja niiden seurauksista, mikä kuuluu oleellisesti osallisuuden määritelmään (liite 2). Nuorille annettu mahdollisuus ilmaista omia ajatuksia sekä tuen saanti itsenäiseen ajatteluun ovat myös yksiä osallisuuden tärkeimmistä rakennuspalikoista ja nuorisotalotoiminta tukee tätä vankasti.

Haastateltujen nuorten lähtökohdat olivat hyvin erilaisia. Nuoret olivat iältään 14–19 -vuotiaita, joista osa opiskeli peruskoulussa tai yliopistossa ja toiset olivat jo työelämässä. Osa nuorista asui enemmän tai vähemmän olosuhteiden pakosta itsenäisesti, kun taas toiset jakoivat kotinsa vielä perheensä kanssa. Kaikki nuoret osallistuivat haastatteluihin omalla panoksellaan, kun jokaiselle annettiin puheenvuoro. Ryhmähaastatteluissa haastattelija toimi selkeästi puheenjohtajana, jolloin nuorten keskuudessa ei syntynyt eriarvoista asettelua.

”Menetettyäni vanhempani olin totaalisen eksyksissä. Asuin kadulla kuin koirat. Nyt minulla on oma koti, jonka jaan toisen Voz Joven -nuoren kanssa. Se on pieni asunto huoltoaseman vieressä, mutta se on meidän koti. Ja minulla on uusi perhe. Se on tämä talo ja sen yhteisö.” (Voz Joven -nuori, poika.)

Useissa haastatteluissa kävi ilmi, kuinka CaMAJ -nuorisotalotoiminta on muuttanut monen nuoren elämän asuinpaikasta riippumatta. Yksi maaseudun nuorista kertoi, kuinka hän vanhempansa menetettyään syrjäytyi yhteiskunnasta ilman sukulaisia, kotia tai mitään muuta tukiverkostoa. Kun yksi paikkakunnan CaMAJ -talon nuori saapui kyseisen haastatellun nuoren naapurustoon markkinoimaan nuorisotaloa ja osallisuus -projektia, kuuli haastateltu nuori ensi kerran toiminnasta. Nuori kiinnostui ja sai pyörän lainaan pyöräilläkseen maaseudulta keskustaan katsomaan, mitä ihmeellistä yhdellä nuorisotalolla olisi hänelle tarjota. Nuorisotalosta tuli toinen koti ja yhteisöstä uusi perhe, josta tämä yhteiskunnan hylkäämä nuori sai tukea, turvaa, tekemistä ja hyväksyntää.

Nuorisotila mielletään nuorten toiminnan mahdollistajaksi. Parhaimmillaan se on kohtaamisen ja yhdessä tekemisen tila, jonka toiminnan on tarkoitus aktivoida nuoria. Toiminnan ydin on myös luoda turvallisuutta, luottamusta, jatkuvuutta ja tämän kautta yhteisöllisyyttä. (Gretschel 2007, 208.) Haastatellut nicaragualaiset nuoret kokivat kuntiensä Ciudad Sandinon, Leónin ja Estelín nuorisotilat toiseksi

kodiksi, jossa kaverit ja ohjaajat muodostavat perheyhteisön. Tämän yhteisön aloitteesta ja ehdoilla toteutetaan kaikki nuorisotilalla tapahtuva toiminta.

Taloille tullaan viettämään aikaa kavereiden ja harrastusten parissa. Jotkut tulevat hakemaan vertaistukea ongelmilleen, jotkut taas hakevat apua kysymyksissä talojen nuorisotyöntekijöiltä. Monelle talot ovat tiedonlähde useassa eri asiassa esimerkiksi seksuaalisuuteen ja terveyteen, sekä omaan tulevaisuuteen, kuten koulutukseen tai työnhakuun, liittyvissä asioissa. Tietoa haetaan aikuisilta, toisilta nuorilta, Internetistä sekä esimerkiksi Estelín nuorisotalolla on kirjahylly täynnä nuorten asioita käsitteleviä teoksia, joista nuori voi itse hakea tietoa esimerkiksi omaan seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa. Taloille tullaan pitämään hauskaa, oppimaan uutta, itkemään murheita toisten nuorien kanssa ja jakamaan mieltä askarruttavia asioita.

Voz Joven -projektin alettua CaMAJ -taloille ilmestyivät mysteeriset Baúl Mágico-kaapit (liite 1, kuva 2). Nämä värikkäät ”taikakirstut” ovat täynnä monen värisiä muovipurkkeja ja -rasioita. Baúl Mágico on yksi seksuaalikasvatuksen väline. Se on osallistava tapa oppia omista seksuaalioikeuksistaan ja -terveydestä. Baúl Mágicon rasioiden päälle on liimattu jokin aiheeseen liittyvä kysymys, jota pohditaan yhdessä ryhmän tai parin kanssa. Vastaus kysymykseen löytyy rasian sisältä. Näiden purkkien lisäksi kaappi sisältää myös esitteitä ja kondomeja, joita nuoret voivat vapaasti ottaa mukaansa. Nuorissa suljettu kaappi herättää aina ensin uteliaisuutta ja kaapin avattuaan kaikki haluavat päästä tutkimaan sen sisältöä (Voz Joven -nuoret, León 2011). Tämä toimintamalli on paitsi hauska myös nykyaikainen tapa saada nuoret kiinnostumaan terveydestään ja oikeuksistaan.

Haastatteluissa nuorilta kysyttäessä mieluisinta nuorisotalon aktiviteettia heillä ei ollut yksiselitteistä vastausta. Näillä tutkituilla kolmella kunnalla oli tarjottavanaan erilaisia ryhmätoimintoja. Kirjallinen viestintä käsittää julisteiden, esitteiden ja tiedotteiden laatimisen. Televisio- ja radiotyöryhmissä tuotetaan materiaalia pai-

kallisiin viestintävälineisiin, Internetiin sekä videofoorumeille valistus- ja opetusvideoiksi. Taidepainotteinen pajatoiminta käsittää musiikki-, teatteri- ja tanssiryhmät. Liikuntaryhmiä on erilaisia, mutta esimerkkeinä voidaan mainita jalkapallo tai kung fu. Paikkakunnasta riippuen nuorisotaloilla on eri painopisteet toimintojen saralla.

Lisäksi Leónista löytyy uniikki painotuspisteensä ympäristökasvatuksen saralla. Paikkakunnan nuoret ovat alkaneet kiinnittää huomiota elinympäristönsä puhtautteen ja siisteyteen, ja nuoret toimivat kestäväen kehityksen edistämiseksi tehtävän työn kouluttajina. Nuoret neuvovat muita jätteiden lajittelun saralla esimerkiksi opastamalla muovin kierrättämiseen. Leónissa on myös aloitettu puiden istuttamisprojekti, jolla tuodaan esille globaalin ilmastonlämpenemisen aiheuttamia ongelmia ja seuraamuksia.

Talojen erikoistapahtumat ja tempaukset keräävät nuoria sankoin joukoin paikalle. Ciudad Sandinossa järjestetyt reggaeton-musiikkitapahtumat tuovat esille Voz Jovenia ja nuorisotaloa, ja yhä useammat nuoret pääsevät osalliseksi toimintaan. Tapahtumia järjestetään sekä CaMAJ -nuorisotalolla että kaupungin puistossa ja torilla. Voz Jovenia ja CaMAJ:ta tuodaan esille iskulausein, joita käytetään t-paidoissa, julisteissa, banderolleissa ja esimerkiksi rintamerkeissä.

Haastatellut nuoret myös kertoivat, kuinka Voz Joven on muuttanut heidän persoonallisuuttaan. CaMAJ -toiminnassa mukana oleminen on muuttanut heitä ihmisinä avoimemmiksi. Esimerkiksi kommunikointi omien vanhempien kanssa on nyt helpompaa ja moni nuori kertoi suhteen vanhempiinsa parantuneen oman itsetuntemuksen parantumisen ja oikeuksiensa tuntemisen myötä. Joskus myös nuorten vanhemmat eksyvät talolle hankkimaan lisää tietoa esimerkiksi kansalaisoikeuksista tai seksuaaliterveydestä. Osa vanhemmista on vierailut taloilla silkasta uteliaisuudesta tietääkseen, missä heidän lapsensa viettävät vapaa-aikansa. Haastateltujen nuorten ja talokoordinaattoreiden mukaan vanhempien suhtautuminen Voz Joveniin ja nuorisotaloihin on ollut pääosin positiivista alku-

aikojen huolestuneisuuden ja skeptisyyden jälkeen, ja he toivottavatkin aikuiset tervetulleiksi toiminnan piiriin. Leónissa on jopa järjestetty vanhempainilta nuorten vanhemmille, jossa kerrottiin mitä CaMAJ -nuorisotalotoiminta ja projekti Voz Joven oikein ovat.

”Olen juontajana radio-ohjelmassa, jossa puhutaan seksuaalisuudesta ja terveydestä. Joskus jotkut nuoret soittelee minulle. Ne kysyy, tiedätkö kaiken seksistä, tai mistä he voivat hankkia kortsuja, kun pienellä kunnassa kaikki tuntevat toisensa. Tai mitä tehdä, kun on vasta 14-vuotias tyttö ja huomaa olevansa raskaana. Se tuntuu hyvältä, kun pystyy olemaan avuksi. Koetan auttaa heitä parhaani mukaan, mutta olen itsekin vielä nuori.”

(Voz Joven -nuori, tyttö.)

Nuorisotalojen ainoita aikuisia ovat talotoiminnan vetäjät eli nuorisotyöntekijät. Nuoret kertovat suhteen heihin olevan hyvin avoin. Talokoordinaattorit koetaan sukupuolesta riippumatta turvallisiksi aikuisiksi, joilta pystyy kysymään apua ja neuvoa niin opiskelu- tai työpaikan etsimisessä tai omaan seksuaalisuuteen ja identiteettiin liittyvissä asioissa. Nuorisotyöntekijät ovat positiivisen kannustavia, vastuullisia ja ennakkoluulottomia tiedonlähteitä ja osallisuuden mahdollistajia. Nuorisotyöntekijät ovat olemassa taloilla nuoria varten ja he kuuntelevat aina.

Osallisuustoiminnan onnistuessa nuori haluaa ja hänelle annetaan mahdollisuus omaan panokseensa yhteisön kehittämiseksi. Nuori myös ottaa vastuuta omasta yhteisöstään. Osallisuuden tunne projektissa voi tulevaisuudessa johtaa jatkuvaan kansalaisuuteen eli pysyvään yhteisön jäsenyyteen. (Gretschel 2002b, 50-51.)

Tiivistettynä yhteenvetona tärkeimmistä havainnoistani CaMAJ –nuorisotaloista osallisuuden mahdollistajina voidaan sanoa, että:

- Nuoret ovat CaMAJ -taloilla sitoutuneita toimijoita.
- Nuorisotalot muodostavat turvallisen perheenomaisen yhteisön.
- Taloille tullaan viettämään aikaa kavereiden kanssa sekä harrastamaan.
- Nuorisotalojen aktiviteetteja ovat esimerkiksi radio- ja tanssityöpajat.
- Nuorisotalot toimivat vertaistuen sekä tiedon lähteinä.
- CaMAJ –talot ovat seksuaali- ja terveystkasvatuksen edelläkävijöitä.
- Nuorisotalot edistävät kestävästä kehitystä toimintaympäristössään.
- CaMAJ –talot tarjoavat vapaa-ajan elämyksiä nuorille suunnattujen tapahtumien muodossa.
- Talot edistävät nuorten kommunikointikykyä, esimerkiksi omien vanhempien kanssa, sekä sosiaalisia taitoja ja palautteen vastaanottamista.

5.2 Nuorten vapaaehtoisuus ja aktiivisuus

CaMAJ -nuorisotalot ovat sitoutumattomia ja avoimia paikkoja kaikille nuorille iästä, ihonväristä, sukupuolesta, uskonnosta sekä poliittisesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta. Talokoordinaattoreilla on vapaat kädet toteuttaa nuorisotalojen toimintaa nuorten ehdoilla heidän ajatustensa pohjalta ja nuorten avustamana. Niin kauan kuin toiminta on vastuullista, pitkäjänteistä ja tulevaisuussuuntautunutta, ollaan työtä tekemässä Voz Joven -projektin ehdoilla. (CaMAJ -nuorisotyöntekijä 2011)

Nuoria motivoi toimimaan vapaaehtoisena erityisesti halu oppia uutta ja ystävien innostus (Gretschel 2002b, 77). Nuorten mielikuvat vapaaehtoistoiminnan kohteista ja työmuodoista korostuvat toiminnan palkattomuus ja täysi vapaaehtoisuus. Nuorille on tärkeämpää miten vapaaehtoistoiminta tehdään, eikä se mitä tehdään, jota kuvaa etenkin se, että nuorille keskeistä on sosiaalisten suhteiden keskeisyys ja yhdessä tekeminen vapaaehtoistyön kentällä (mt., 77). Koska nuoret ovat mukana projektissa vapaaehtoisesti, on koko projektissa kyse hyvin voimakkaista osallisuuden elementeistä.

”Minulle CaMAJ on henki ja elämä. Käyn kotona vain nukkumassa. Kun olen kotona, mietin mitä tehtäisiin seuraavaksi tai kuinka toimintaa saataisiin kehitettyä. Sitten kun Voz Joven päättyy, olemme omillamme. (Voz Joven- nuori, poika)

Haastatelluista nuorista moni oli itse mukana CaMAJ -nuorisotalotoiminnassa ohjaajana esimerkiksi tanssiryhmässä tai laatimassa kirjallisen viestinnän suunnitelmaa. Tämän vuoksi haastatteluissa tuli esiin myös tiedon jakamisen tärkeys: nuoret jakavat omaa osallisuuttaan osallistamalla toisia nuoria osaksi toimintaa. Osallisuus ei ole siis vain toimintamenetelmä. Se on myös asenne kunnioittaa nuorten mielipiteitä ja luoda mahdollisuus toimia. (Kiilakoski 2007, 18.)

CaMAJ -talot myös kouluttavat nuoria toimimaan vapaaehtoisina luennoitsijoina paikallisissa kouluissa. Tuolloin nuoret itse puhuvat toisille nuorille tärkeistä asioista niiden oikeilla nimillä. Estelissä vieraillessani kävimme CaMAJ:n aktiivinuorten kanssa eräässä koulussa puhumassa turvaseksin tärkeydestä. Samalla nuorille näytettiin video teiniraskaudesta. Aluksi koululaiset olivat hermostuneita ja vaivaantuneita nuorten kouluttajien rehellisyydestä, mutta alkukankeuden jälkeen levottomuus laimeni. CaMAJ:n aktiivinuoret kehottivat koululaisia tulemaan nuorisotalolle tutustumaan tilaan sekä hankkimaan lisää tietoa.

Talolla seksuaali-informaatio on saatavilla helposti, kun julisteita ja esitteitä on joka puolella. Nuorten kouluttajien ammattitaitoisuus ja vakuuttavuus teki minuunkin vaikutuksen ja koululaisille kokemus lienee ollut vielä merkittävämpi. Tekniikkana tämä seksuaalikasvatuksen muoto on varmasti toimivampi ja tehokkaampi, kuin jos opettaja seisoi luokan edessä jakamassa usein jopa vanhentunutta ja alkeellista tietoaan seksuaaliterveydestä. Nuoret käyttävät apunaan kouluvierailulla Baúl Mágicoa, videoita, esitteitä sekä osallistavia menetelmiä kuten ryhmäkeskusteluja, leikkejä tai vaikkapa draamaa. Joskus nuoret pääsevät opastamaan myös opettajakuntaa seksuaalikasvatuksen saloihin (Voz Joven - nuoret, Estelí 2011).

Osa Voz Joven -projektia ovat erilaiset kampanjat, jotka nuoret kokevat mielenkiintoisiksi. Kampanjoiden lomassa on helppoa järjestää tempauksia julkisilla paikoilla ja jakaa tietoutta muille. Esimerkiksi kampanja machokulttuuria – machismo – vastaan lisäsi nuorten tietoisuutta toisten kunnioittamisesta sukupuoleen katsomatta. Kampanjan puitteissa jaettiin muun muassa tiedotteita ja rintamerkkejä nuorille ja nuoret kiersivät kouluilla kampanjoimassa tasa-arvoisuuden ja -vertaisuuden nimissä. Kampanjaan linkittyi myös rasismien, nais- ja miesvihan vastainen työ sekä syrjimyksen ja seksuaalisen häirinnän ehkäisy. Osaltaan nämä teemat vaikuttavat yleisen ilmapiirin muuttumista suvaitseväisemmäksi, millä on suora yhteys myös YK:n vuosituhattavoitteisiin.

Yhteenvetona nuorten aktiivisuudesta voidaan sanoa seuraavaa:

- Nuoria motivoi toimimaan aktiivisina vapaaehtoisina halu oppia uutta sekä sosiaalinen kannustus ystäväpiiristä.
- Nuoret haluavat jakaa omaa osaamistaan ja osallisuuden tunnettaan osallistamalla toisia nuoria.
- Nuorten vapaaehtoisuus kiteytyy osallistavaan toimintaan, kun he toimivat esimerkiksi seksuaalikouluttajina kouluilla sekä järjestävät toimintaa nuorelta nuorelle.

5.3. Toiminnan kehittäminen

Haastatteluista ilmeni, että sosiaalisen median ja sähköisten viestimien asema on tärkeä jopa Nicaraguassa, vaikkei kaikilla nuorilla olekaan pääsyä Internetiin. Facebook -ryhmä ja sähköpostiviestit ovat tärkeitä tiedotuskanavia ja ne ovat nuorekkaita ja nykyaikaisia tapoja saada informaatio nuorten ulottuville. Tämän lisäksi lähes jokainen nicaragualainen nuori omistaa matkapuhelimen ja tekstiviestein informoiminen ja markkinoiminen ovat tehokkaita keinoja tavoittaa nuo-

ret. Myös erilaisten chat -palveluiden käyttäminen on osoittautunut toimivaksi sellaisten nuorten kohdalla, joilla on käytettävissään Internet -yhteys.

Pelkkä vapaa-ajan ”puistohengailu” voi olla parhaimmillaan tuloksellista projektin markkinointia. Aktiivinuoret ovat keksineet miten syrjäytymisuhan alla olevat nuoret tavoittaa parhaiten juuri puistoista ja kaduilta, ja kuinka liiman haistelua harrastavat nuoret luottavat paremmin toisen nuoren kuin etäisen aikuisen saanaan. Kun kirjaimet ”vozjoven” ja ”camaj-nuorisotalo” loistavat valkoisen paidan selästä värikkäinä (liite 1, kuva 3), jäävät nämä erityisen empaattiset ja kiinnostusta herättävät aktiivinuoret myös katunuorten mieliin. Eräskin haastatelluista kertoi, kuinka hän joskus ottaa kitaransa mukaan puistoon ja näin herättää toisten puistossa oleskelevien nuorten kiinnostuksen itseensä. Tutkimusta varten haastateltu kaupunginvaltuutettu totesikin, että juuri heidän kuntansa nuorten tulisi jalkautua yhä enemmän nuorten pariin, ei aikuisten, ja tehdä niin sanottua katutyötä ja markkinointia saadakseen uusia nuoria osallisuuden piiriin CaMAJ-nuorisotalolle.

”Meidät tunnistetaan kadulla. Ne sanoo, että tuo on se, joka on töissä siellä jossain talolla, joka on vain nuoria varten. Tuntuu hyvältä, että on pystynyt jäämään toisten nuorten mieleen.”

(Voz Joven -nuori, poika)

Maaseudun nuorten houkuttelemiseksi mukaan nuorisotalolle aktiivinuoret itse tekevät iskuja maaseudun pieniin lähiöihin. Small talk -rupattelu ja ajatustenvaihto koetaan ihmisläheiseksi ja tavoitteelliseksi nuorten lähestymistavaksi. Nuori kuuntelee herkemmin samankäisensä sanaa kuin etäisen ja byrokraattisen aikuisen. Vaikeampaa on saada nuoret maaseudulta kaupunkiin välimatkojen ja ennakkoluulojen vuoksi. Siksi olisikin tärkeää, että nuoria varten tehtävää työtä tuotaisiin yhä konkreettisemmin lähemmäksi nuoria. Tässä pystyttäisiin hyödyntämään suomalaisten oppeja etsivän nuorisotyön saralla.

Esimerkiksi Leónissa ongelmalliseksi koetaan se, että itse nuorisotilan kapasiteetti on rajallinen (liite 1, kuva 4). Tilat ovat ahtaat ja ne käsittävät vain kaksi huonetta. Toinen toimii toimistona ja toinen toimintatilana – olohuoneena. Keittiötä tai kylpyhuonetta nuorisotalolla ei ole. Nyt kun Voz Joven -projekti on ollut käynnissä ja rahaa markkinointiin on ollut enemmän, ovat nuoret löytäneet tienensä nuorisotilalle. Leónin nuorisotalotoiminta on ollut aktiivisena jo UNFPA:n aiemmista kokeiluluontoisista projekteista lähtien, mutta nyt Voz Jovenin myötä talon toiminta on muokkaantunut nykyiselleen ja saavuttanut tietoisuutensa ja nykyisen asemansa nuorten keskuudessa. Jotta toiminta voisi kehittyä, tulisi nuorilla olla suuremmat ja toimivammat tilat. Leónilaiset nuoret kertoivat, kuinka heidän CaMAJ-tilansa kapasiteetti on hyvin rajallinen, ja usein kaikkea toimintaa ei ole mahdollista toteuttaa talon sisällä. Tällöin nuoret joutuvat käyttämään luvuuttaan ja siirtämään teatteriryhmän toiminnan ulos.

Jokaisella paikkakunnalla kävi ilmi se, kuinka kiitollisia nuoret ovat heitä varten tehtävästä työstä. Talot on perustettu, jotta he pääsisivät toteuttamaan itseään ja aktivoimaan toisia nuoria. Välineistö tähän on kuitenkin varsin puutteellinen. Yhdellä nuorisotalolla on ennätysellisesti jopa kolme tietokonetta yhden sijaan, mutta tekniikka ei ole kehittyneimmästä päästä. Siksi välineistöä tulisi uusia ja lisätä, jotta radio-, tv-toiminta sekä musiikin tekeminen olisivat mahdollisia tulevaisuudessakin. Esimerkiksi Ciudad Sandinossa käytettävissä olevan tietokoneen muisti on niin täynnä, että musiikin teko koneeseen asennetuilla ammattilaisohjelmilla on mahdotonta.

Toiminnan jatkumiseksi tulisi kuntien ottaa huomioon myös lapset ja varhaisnuoret. Heidän mukaansa saaminen takaisi tulevaisuuden aktiivisten nuorten ryhmän säilymisen ja osallisuuden jakaminen jatkuisi sukupolvelta toiselle. Toisaalta nuorten vanhempien merkitys positiivisen ja avoimen mielikuvan luomisessa on tärkeää. Siksi myös vanhemmat tulisi ottaa huomioon toimintaa suunniteltaessa esimerkiksi informoimalla heitä kirjeitse tai kutsumalla vanhemmat katsomaan nuorisotalon toimintaa vaikkapa vanhempainiltojen yhteydessä.

Jotta CaMAJ-toiminta ja nuorisotalot pysyisivät elossa vielä Voz Jovenin jälkeenkin, tulisi kunkin kunnan miettiä erilaisia yhteistyön mahdollisuuksia. Tällä hetkellä toisten kuntien nuorisotyön sektoreiden yhteistyö on lähes olematonta, maakunnan tasolla tapahtuvasta yhteistyöstä puhumattakaan. Projektin loputtua kuntien tulisi löytää rahoitus nuorisotoiminnoilla omasta budjetistaan, mutta kuinka paljon mahdollisuudet parantuisivat, kun kuntien voimavarat yhdistettäisiin maakuntien sisällä? Samalla voitaisiin yrittää saada myös yliopistot mukaan yhteistyöhön. Kansallisessa nuorisotyössä olisi potentiaalia. Uusia rahoituskanavia on haettava maan rajojen ulkopuolelta, esimerkiksi vauraammilta naapurivaltioilta. Keski-Amerikan sisäinen nuorisotyön verkosto mahdollistaisi ainakin ajatusten vaihdon ja toiminnan kehityksen.

Mallia voitaisiin ottaa eurooppalaisesta nuorisotyöstä ja aktiivisen nuoruuden projekteista, kuten Youth in Action- ohjelmasta. Tämän mahdollistamiseksi tarvittaisiin uusia rahoittajia Suomen ja Hollannin rahoittaman projektin päättyessä, ja UNFPA:n ja AMUNIC:n roolit nuorisoa varten tehtävän työn edelläkävijöinä säilynevät suurina. Nuorten elämä jatkuu vielä Voz Jovenin jälkeenkin.

Kootakseni johtopäätökset toiminnan kehittämiseksi, voin tiivistää tulokset seuraavasti:

- Markkinoinnissa sosiaalisen median ja sähköisten viestimien asema on tärkeä niiden helppouden, tavoitettavuuden ja nykyaikaisuuden vuoksi.
- Jotta CaMAJ -toiminnan markkinointi olisi tehokasta, tulisi nuorten jalkautua yhä enemmän toisten nuorten pariin sekä kaupunkiympäristössä, että maaseudulla.
- Nuorisotalotoiminta ei ole mahdollista, mikäli infrastruktuuri eli perusrakenteet toiminnalle eivät ole kunnossa.
- Tulevaisuuden kannalta CaMAJ -toimintaan tulisi kohdentaa myös varhaisnuorille, jotta toiminnasta tulisi jatkuvaa.

6 VOZ JOVENISTA EVÄITÄ SUOMALASEEN NUORITYÖHÖN

Suomen kaikissa kunnissa on tila nuorille ja Nuorisolakioppaan mukaan niitä on 1100 (Nuorisolakiopas 2007). Kehittämisen tarvetta löytyy suomalaisissakin nuorisotiloissa, sillä vaikka niitä on määrällisesti riittävästi, on osa niistä niin sanotusti väärässä paikassa. Valtion talousarviossa on kuitenkin määrärahasa näiden tilojen kehittämiseksi: rakentamiseen, peruskorjaamiseen ja varusteiden uusimiseen. Suomessa nuorisotalon toiminta perustuu Nuorisolain (72/2006) tavoitteisiin osallisuudesta: aktiivinen kansalaisuus ja nuorten sosiaalinen vahvistaminen. (Gretschel 2007, 193.)

Vaikkei Nicaraguassa ollakaan vielä Suomen kaltaisen hyvinvointivaltion tilanteessa, jossa jokaisella nuorella on periaatteessa pääsy kotikunnassaan nuorten omaan tilaan, on Nicaragua hyvällä kehityksen polulla tämän suhteen. Nicaragualaisissa kunnissa nuorten kanssa töitä tekevät tiedostavat työnsä tärkeyden ja nuorten tilojen tarpeellisuuden. Voitaisiin sanoa, että nuorisotalot ovat tärkein osallisuuden mahdollistaja nicaragualaisissa kunnissa nuorille, joilla ei ole tietoa omista oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan. Näin ollen yksi osallisuuden rakentamisen tärkeimmistä elementeistä (liite 2), mahdollisuus hankkia ja saada tietoa, toteutuu.

Nuorten oikeus on heille lähellä oleva kunta ja jokaisen kunnan tulisi tarjota lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa kasvatusta ja heitä varten tehtävää työtä. Samalla lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia lisäämällä rikastutetaan heidän elämäänsä sekä vaikutetaan tulevaisuuden demokratiakehitykseen ja tämän hetken suunnittelun parantamiseen. Kunnat kasvattavat toimillaan ja tekemisillään kuntalaisia. (Gretschel & Kiilakoski 2007, 226–227.) Nicaragualaiset kunnat ovat onnistuneet yhdistämään kunnallisen nuorisotyön, joka kylläkin toimii pääosin ulkopuolisen rahoituksen turvin, ja koulut toimimaan yhdessä nuorten hyväksi.

Suomessakin puhutaan yhä enenevässä määrin nuorisotyön siirtämisestä kouluihin. Suomessa nuorisotyötä on linkitetty osaksi koulujen toimintaa viimeisten kymmenen vuoden aikana, kun perusteellisempi tutkiminen alkoi 1990-luvun loppupuolella. On kehitetty uusia ja toisenlaisia työtapoja ja koulukohtaisia muotoja erinäisten projektien avulla, jotka käynnistyivät 2000 -luvulla. Hankkeiden myötä kouluissa toteutettava nuorisotyö on saavuttanut valtakunnallisen huomion ja sille nähdään olevan tarvetta tulevaisuudessakin. (Siekkinen 2010, 6 – 8.) Suomessa perinteisen koulusysteemin ja nuorisotyönkentän yhteistyö on ollut pitkälti projektimuotoista, mitä Voz Jovenkin on Nicaraguassa. Voz Joven on pyrkinyt pitkäjänteisesti sitomaan yhteistyön osaksi CaMAJ:n vakituista toimintaa, jolloin projektin päätyttyä yhteistyö jatkuisi. Voz Jovenin kautta pelkästään nuorten hyvinvointi ei ole lisääntynyt, vaan kouluissa tehtävä työ on osallistanut ja antanut nuorille uutta tietoa. CaMAJ - ja Voz Joven -nuoret on otettu kouluilla hyvin vastaan ja he tukevat hyvin perinteistä tuntiopetusta. Suomen koulujen ja nuorisotyön yhteistyöhön voitaisiin ottaa mallia ja uusia ideoita Voz Jovenista ja näin kehittää nykyaikaista nuorisotyön muotoa edelleen.

Suomessa harrastustoiminta painottuu suorittamiseen. Harrastustoiminnassa ohjauksen tavoitteena on harrastajan taitojen kehittyminen vapaa-ajan hallinnassa, sekä yksinkertaisesti pitää nuoret poissa kaduilta. Suomessa harrastustoiminta saavuttaa harvoin yhteiskunnallista näkökulmaa. (Gretschel 2007, 195.) Nicaraguassa puolestaan Voz Joven -projektin kunnallisissa nuorisotiloista löytyvät monen nuoren ainoat harrastamismahdollisuudet. CaMAJ -talot tarjoavat ilmaiset ja kaikille avoimet harrastusryhmät, joissa nuoret itse saavat toimia ohjaajina. Osallisuuden ajatuskartassa (liite 2) mainitsen ensimmäisenä osallisuuden rakentumisen elementtinä mahdollisuuden osallistua ja olla osallistumatta. CaMAJ -talojen työpajat ja harrastustoiminta toteuttavat tämän tavoitteen lisäten samalla nuorten vastuunkantamista sekä kuuluvuuden tunnetta.

Suomen nuorisotiloille voitaisiin tuoda enemmän tämän kaltaista yhteisöllistä ajatusmaailmaa, jossa koko nuorisotalon yhteisö toimii kasvattajana ja ohjaajana. Näin nuoret pääsevät jakamaan vertaistukeaan ja kokemuksiaan. Suomi yh-

teiskuntana on yksilökeskeinen, kun taas Nicaraguassa eletään vielä hyvin lähellä perhearvoja ja solidaarisuutta. Gretschel (2007, 199) muistuttaa, etteivät suomalaiset nuoret ole kaikkein todennäköisimpiä motivoitavia yhteisten asioiden edistämiseen tai niistä vastuuta kantamaan. Haasteena onkin saada muutettua yleistä ilmapiiriä avoimemmaksi ja lisätä sosiaalisen vahvistamisen merkitystä nuorisotiloilla Suomessa.

Nuorisotalojen toiminnan osallistuvuuden kehittämismahdollisuuksia löytyy joka paikkakunnalta Suomessa. Jotta nuoret, etenkin herkemmin syrjään jäävät, saataisiin osallistumaan talojen toimintaan, tulisi taloista tehdä helpommin lähestyttäviä ja poistaa byrokratia, sekä ammentaa ideoita nuorisokulttuureista. Nuorisotyöntekijöiden tärkein tehtävä tulisi olla erilaisten nuorten toimijuuden mahdollistaminen. Tässä roolissaan nuorisotyöntekijä ohjaa ja kannustaa, ja se vaikuttaa koko nuorisotilaan mahdollisuuksia pursuavana inspiroivana lähiyhteisönä. (Gretschel 2007, 202–203.)

On selkeästi havaittavissa, että nicaragualaisten nuorten suhtautuminen aikuisiin ohjaajiinsa nuorisotaloilla ja Voz Joven -hankkeen puitteissa on avoimempaa, kuin suomalaisten. Mikäli toiminnassa uutena mukana oleva leónilainen nuori erehtyi kutsumaan yhtä hankkeen toimijoista doñaksi eli rouvaksi, kuten paikalliseen käyttäytymisetikettiin kuuluu, korjasi nuorten parissa töitä tekevä henkilö nopeasti, ettei häntä tarvitse teititellä. Nuoret menevät puhumaan aikuisten kanssa asioistaan ja aikuiset kyselevät kuulumisia hyvin arkipäiväiseen tapaan. Nicaragualaisilla nuorilla kynnys lähestyä elämänpiirinsä aikuisia vaikutti olevan matalampi, vaikka he kunnioittavatkin esimerkiksi vanhempiaan eri tavoin kuin suomalaiset nuoret. Voitaneen päätellä, että Voz Jovenin tavoite avoimesta vuoropuhelusta ja nuorten omasta tietoisuudesta oikeuksiinsa ja mahdollisuuksiinsa on tavoitettu.

”Tulevaisuus on meissä nuorissa.

Sitähän kaikki sanoo.

Meidän pitäisi saada seuraava sukupolvi mukaan toimintaan.

Ehkä siten saataisiin juurrutettua CaMAJ osaksi kunnan toimintoja.”

(Voz Joven -nuori, tyttö)

7 LOPUKSI

Voz Joven -projekti on saanut aikaan paljon. Suomesta käsin voimme kuunnella sen saavutuksista rahoittajan roolissa, mutta todellisuus on toinen. Samalla tavoin kuin minulta kysyttiin Nicaraguasta palatessani ”no millaista siellä oli” vastaan nytkin, että Voz Jovenia ei pysty selittämään tarpeeksi sanoin. Sinne pitää mennä paikan päälle ja kokea *voz joven* eli nuori ääni itse. Nuorten välittömyys, mutkattomuus ja elämän ilo on tarttuvaa. Kun heiltä kysytään, mitä he ovat oppineet tai oletteko te nyt osallisia, ei vastaus ole yksiselitteinen. Ensin pitää kertoa elämän tarina tähän päivään saakka. Sitten se, kuinka paljon tämä projekti ja CaMAJ -talo on heille antanut. Yksinäisyys on väistynyt ja tilalle on tullut vertaisverkosto. Lopuksi vastauksissa tähytään jo tulevaisuuteen ja uskotaan parempaan.

Muistan lukeneeni jostain costa ricalaisten olevan maailman onnellisinta kansaa. Samassa tekstissä sanottiin, etteivät Costa Rican naapurivaltion kansalaiset jää tässä tutkimuksessa pahasti jälkeen. Nicaragualaiset ovat onnellisia siitäkin huolimatta, että heillä ei ole juuri mitään. Kun hyvän elämän perusedellytykset, äänioikeus, sananvapaus ja vaikuttaminen jätetään huomioimatta korruptoituneen hallituksen toimesta, ovat mahdollisuudet päästä vaikuttamaan omaan elämään hyvin epätodennäköiset. Voz Jovenissa on lähdetty liikkeelle pienestä, ja edetty tikapuissa koko ajan eteenpäin seuraavalle askelmalle. Kun nuorisotalot saatiin toimimaan ja nuoret osallistumaan talojen toimintaan, lähti sana leviämään puistoihin ja kaduille. Sitten se levisi kouluihin juurruttaen koko ajan asemaansa myös kunnallishallinnossa.

CaMAJ -toiminnan jatkumiseksi Voz Joven -nuorten ja työntekijöiden tulee tehdä toiminta niin näkyväksi, tärkeäksi ja tulokselliseksi kunnallishallintojen silmissä, etteivät päättäjätkään enää usko tulevaisuuteen ilman kunnallista nuorisotyötä. Ei ole kyse vain nuorten saamisesta pois kadulta, vaan myös nuorten oikeuksista. Presidentti Ortegán jälkeinen sukupolvi on kasvamassa. Ehkä heillä on avainasema tulevaisuuden suunnan muuttamiseksi. Kansalaistoiminnalla sekä tietoisuudella hyvästä elämästä ja demokraattisista oikeuksista nämä kasvavat Voz Joven -nuoret pystyisivät vaikuttamaan maansa huomiseen. ¡Viva la revolución! huutavat kirjoituksetkin värikkäiden talojen ja muurien seinissä Managuan kaduilla. Jos nuorille annetaan ääni, jolla puhua, on heillä mahdollisuus muuttaa asioita ja äänestää toisin.

Ratkaisuni opinnäytetyölleni oli kunnianhimoinen. Kuljin oman tieni, joka oli mutkikas. En kuitenkaan kadu hetkeäkään tekemääni välilaskua Keski-Amerikkaan, sillä tämä tutkimusprosessi kasvatti minut ihmisenä globaalimmaksi, avarakatseisemmaksi ja mikä tärkeintä, objektiivisemmaksi. Opin, ettei kaikki ole aina mustavalkoista. Joskus on vain parempi pysyä sivusta seuraajana.

Tutkimukseni aikataulu oli erittäin tiivis. Kenttätyön jälkeen raportointivaihe kesti kuukauden. Aineistoa oli runsaasti ja sen sulattelemiseksi olisi tarvittu enemmän aikaa. Lisäksi ulkomailla työskentely tarkoitti sitä, ettei teoriapohjan rakentaminen käynyt niin helposti kuin käymällä kirjastossa. Pohjatiedot jouduttiin hankkimaan Internetistä tai vieraskielisistä materiaaleista, mikä osaltaan heiluttaa teoriapohjan täsmällisyyttä. Tämä tapa oli myös työläämpi ja itsenäisempi, kuin pelkän perinteisen suomenkielisen kirjallisuuden käyttäminen teoriapohjana.

Kansainvälinen osaamiseni ja tietoni näkyvät tästä tutkimuksesta. Aiheeni oli inspiroiva ja monisyinen, joka vaikutti omaan haluuni tehdä parhaani tässä nicaragualais-suomalaisessa viidakossa. Osallisuuden avaaminen ja sen eri kulmien tutkiminen vei minut syvälle osattomuuden ja osalliseksi kasvamisen maailmaan.

Samalla kehitystyön merkitys ja heikomman auttaminen asettuivat moraalisisessa käsityksessäni korkeammalle.

Voz Joven -nuorten positiivisuus ja usko parempaan huomiseen sai minutkin uskomaan, että elämää on vielä projektin päätyttyäkin. On vain eri asia, pystytäänkö työtä tekemään enää samanlaisessa mittakaavassa. Kansalaisyhteiskunnat huonevat hiljalleen, kun sosialisti -hallitus säätää lakeja uusiksi. Tutkimus antaisi lisäaihetta tutkia osallisuutta sekä yhteiskunnallisesta näkökulmasta että myös sen laajemmasta merkityksestä. Voz Jovenin seksuaali- ja terveyskasvatukselliset opit ovat aivan oma lukunsa, josta pystyttäisiin ammentamaan, jos ei Suomeen, niin ainakin muihin kehityksen tiellä oleviin maihin uusia metodeja. Voz Joven on nuori ja kauas kantava äänitorvi nuorelle sukupolvelle, jonka vaikuttamismahdollisuudet ovat yhteiskunnan olosuhteiden pakosta lähes olemattomat. Torven läpi nuorten ääni kuuluu tulivuorten välissä, mutta jää nähtäväksi kuuluuko sitä enää kukaan tulevaisuudessa.

8 LÄHDELUETTELO

- Alasuutari, Pertti 1993. Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos 1999. Tampere: astapaino.
- AMUNIC Asociación de los Municipios de Nicaragua, Mision, vision y valores 2010. Viitattu 4.1.2012. http://www.amunic.org/qs_mision.html
- AMUNIC Asociación de Municipios de Nicaragua. Casas Municipales de Adolescentes y Jóvenes. Espacion para el ejercicio de derechos y ciudadanía 2011.
- AMUNIC-UNFPA , Programa Adolescentes y Jóvenes. Casas Municipales de Adolescentes y Jóvenes. Un espacio para el ejercicio de der echos y construcción de ciudadanía 2008.
- Aluehallintovirasto. Nuorten osallisuus 2011. Viitattu 4.1.2012. <http://www.intermin.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/pages/BA68DE363A461616C2256DC2004010F8>
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Executive Board of the United Nations Development Programme and of the United Nations Population Fund. Country programme document for Nicaragua 2007.
- Gretschel, Anu 2002a. Kunta nuorten osallisuusympäristönä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Gretschel, Anu 2002b. Kunnallisen nuorten osallisuusympäristön perustaminen. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina, Artikkeleita osallisuudesta. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 48-62.
- Gretschel, Anu 2007. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. 2. painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 193-208.
- Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi 2007. Epilogi. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. 2. painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 226-227.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. 11. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- INIDE, Anuario Estadístico 2008. Viitattu 9.1.2012. <http://www.inide.gob.ni/Anuarios/Anuario2008.pdf>

- INIFOM Instituto Nicaragüense de Fomento Municipal. Ficha Municipal. Estelí 1999. Viitattu 9.1.2012.
<http://www.inifom.gob.ni/municipios/documentos/ESTELI/esteli.pdf>
- INIFOM Instituto Nicaragüense de Fomento Municipal. Ficha Municipal. Ciudad Sandino 1999. Viitattu 9.1.2012.
http://www.inifom.gob.ni/municipios/documentos/MANAGUA/ciudad_sandino.pdf
- Kiilakoski, Tomi 2007. Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. 2. painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 8-21.
- Majoinen, Kaija & Viitanen, Reijo 2002. Alkusanat. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 3.
- Mäkinen, Anne 2008. Voimaantuminen ja vertaistuki ryhmässä. Tulppakuntoutukseen osallistuneiden ryhmäläisten kokemuksia kuntoutuksesta. Metropolia ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen koulutusohjelman opinnäytetyö. Viitattu 21.1.2012.
[http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/1464/Opinnaytetyo_Ann e%20Makinen_Metropolia.pdf?sequence=1](http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/1464/Opinnaytetyo_Ann%20Makinen_Metropolia.pdf?sequence=1)
- Nivala, Elina 2010. Lapsen oikeudet osallisuuden perustana. Teoksessa Tanskanen, Ilona & Timonen-Kallio, Eeva (toim.) Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen lastensuojelutyössä. Turun ammattikorkeakoulu. Tampere: Tampereen yliopistopaino – Juvenes Print Oy, 18-25.
- Portal del Gobierno Municipal de León. La ciudad de León 2011. Viitattu 9.1.2012. <http://www.leon.gob.mx/explorando/ciudad.php#informacion>
- Salmikangas, Anna-Katriina 2002. Osallisuutta yhdistysten kautta. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 90-108.
- Siekinen, Emma 2010. Linkki, liima ja äänitorvi. Koulunuorisotyön tavoitteet ja työn tuoma lisäarvo. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelman opinnäytetyö. Viitattu 16.1.2012.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/21727/siekinen_emma.pdf?sequence=1
- Suomen kuntalaki 365/1995. Viitattu 16.1.2012.
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365?search\[type\]=pika&search\[pika\]=kuntalaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365?search[type]=pika&search[pika]=kuntalaki)
- Suomen nuorisolaki 72/2006. Viitattu 16.1.2012.
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search\[type\]=pika&search\[pika\]=nuorisolaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search[type]=pika&search[pika]=nuorisolaki)

- Suomen perustuslaki 731/1999. Viitattu 16.1.2012.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Suomen suurlähetystö, Managua. Maatietoa, Nicaragua 2010a. Viitattu 12.1.2012.
<http://www.finlandia.org.ni/public/default.aspx?nodeid=31994&contentlan=1&culture=fi-FI>
- Suomen suurlähetystö, Managua. Suomen kehitysyhteistyö 2010b. Viitattu 4.1.2012.
<http://www.finlandia.org.ni/public/default.aspx?nodeid=31988&contentlan=1&culture=fi-FI>
- Suomen suurlähetystö, Managua. Julkiset hankkeet: Nuorten lisääntymisterveys ja vaikutusmahdollisuudet (VOZJOVEN), Nicaragua 2011. Viitattu 9.1.2012.
<http://www.finlandia.org.ni/public/default.aspx?contentid=135483&nodeid=41987&contentlan=1&culture=fi-FI>
- Ulkoasiainministeriö. Kehityspolitiikka 2006. Viitattu 4.1.2012.
<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=15374&contentlan=1&culture=fi-FI>
- Ulkoministeriön kehitysviestintä. Global. Finland. Kehityskysymykset ja globaalikasvatus 2011a. Viitattu 4.1.2012.
<http://global.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15793&contentlan=1&culture=fi-FI>
- Ulkoministeriön kehitysviestintä. Global. Finland. Nicaraguan vaalit ovat yhden miehen show 2011b. Viitattu 16.1.2012.
<http://global.finland.fi/public/default.aspx?contentid=233504>
- UNFPA, Materiales de apoyo CUADERNO #4. Casas Municipales de Adolescentes y Jóvenes. Una inversión, no un gasto 2004a.
- UNFPA, Materiales de apoyo CUADERNO #5. Casas Municipales y Jóvenes. Un espacio para el ejercicio de Derechos y construcción de ciudadanía. Una mirada retrospectiva 2004b.
- UNICEF, vuosituhatavoitteet 2011. Viitattu 9.1.2012.
<http://www.unicef.fi/vuosituhatavoitteet>
- United Nations Population Fund, about UNFPA 2012. Viitattu 9.1.2012.
<http://www.unfpa.org/public/home/about>
- United Nations Population Fund, Country programme document for Nicaragua 2007. Viitattu 9.1.2012.
http://www.unfpa.org.ni/documentos/doc2008_2011_eng.pdf
- Vesikansa, Sari 2002. Demokratia kouluissa ja nuorisotyössä. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 11-30.

Voz Joven -nuoret, Ciudad Sandino, Nicaragua. Ryhmähaastattelu. 28.11.2011.

Voz Joven -nuorisotyöntekijä, Ciudad Sandino, Nicaragua. Haastattelu. 28.11.2011.

Voz Joven -nuoret, Estelí, Nicaragua. Ryhmähaastattelu. 2.12.2011.

Voz Joven -nuoret, León, Nicaragua. Ryhmähaastattelu. 29.11.2011.

Voz Joven -nuorisotyöntekijä, León, Nicaragua. Haastattelu 29.11.2011.

Vuorenmaa, Hilkka 2006. Seksuaaliterveyden ja -oikeuksien merkitys vuositu-
hattavoitteille. Teoksessa Korhonen, Elina; Lipsanen Laura & Salin, Marja-
Leena (toim.) Terve tulevaisuus! YK:n vuosituhattavoitteet ja terveys. Helsin-
ki: Väestöliitto, 29-37.

LIITTEET

Liite 1. Kuvia.

Kuva 1. Voz Joven -projektin logo. (Kuva: Sanna Immonen)

Kuva 2. Baúl Mágico -kaappi, osallistavan seksuaalikasvatuksen väline.
(Kuva: Sanna Immonen)

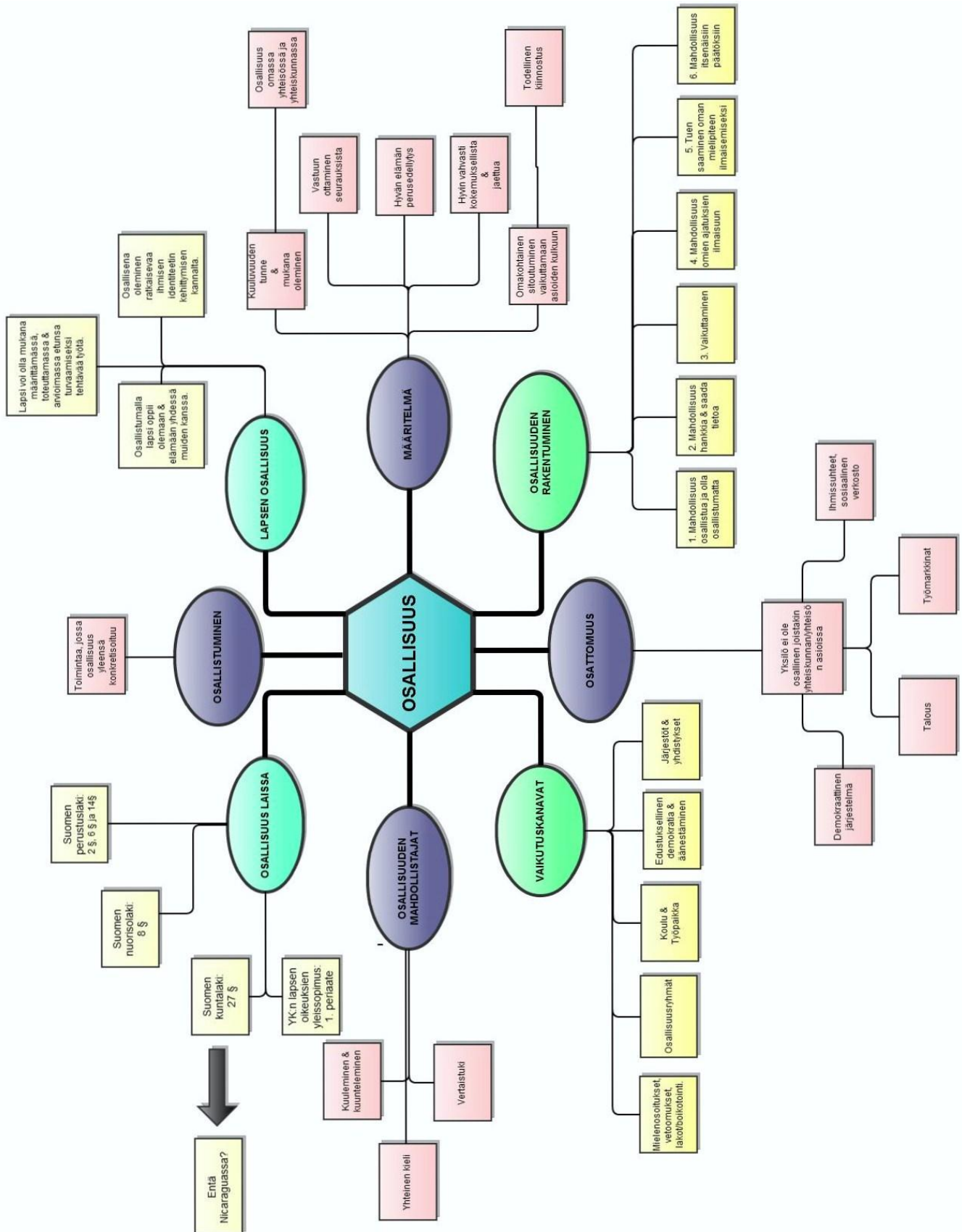

Kuva 5. Voz Joven -projektin kampanjapaita. (Kuva: Sanna Immonen)

Kuva 4. Leónin pieni nuorisotila. (Kuva: Sanna Immonen)

Liite 2. Osallisuus –ajatuskartta.

Entä Nicaraguassa?

Liite 3. Esimerkki opinnäytetyössä käytetystä teemahaastattelurungosta.

TEEMAHAASTATTELURUNKO

León 29.11.2011

1. NUORET

HAASTATELTAVIEN TAUSTA

- Kerro muutamalla lauseella itsestäsi. Ikä? Kenen kanssa asut? Koulu?
- Mistä ja miten kuulit Voz Jovenista/ CaMAJ toiminnasta?
- Mitä teit ennen Voz Jovenia (oliko harrastuksia tms)? Kuinka päädyit mukaan?
- Miten on vaikuttanut elämääsi? (elämän rytmi, sosiaaliset suhteet, koulu, harrastukset, järjestötoiminta...)

CAMAJ- NUORISOTALOT OSALLISTAJINA

- Missä aktiviteeteissa olet mukana?
 - Mikä on parasta?
- Saatko sieltä vertaistukea?

OSALLISUUDEN TUNNE

- Miten määrittelet termin osallisuus? Entä osattomuus?
- Millainen ilmapiiri CaMAJ talolla on? Entä Voz joven tapaamisissa?
- Tunnetko, että saat itse vaikuttaa ohjelmaan, aktiviteetteihin ja sisältöön? Kuunnellaanko sinua ja otetaanko mielipiteesi huomioon? Annetaanko sinulle mahdollisuus tehdä itse?
- Miltä tuntuu olla itse suunnittelemassa ja ohjaamassa?
- Miten toimintaa voitaisiin vielä kehittää projektin viimeiselle toimintavuodelle? Entä sen jälkeen? Tuletko olemaan mukana vielä ensi vuoden jälkeenkin?

VAIKUTUS

- Tunnetko olevasi aktiivinen?
- Mitä olet oppinut?
- Koetko, että Voz Jovenissa mukana oleminen antaa eväitä tulevaisuuteen?
- Entä ohjaajat/aikuiset – antavatko he tilan toimia ja toteuttaa? Miten he vaikuttavat toimintaan/ osallisuuteesi?

2. OHJAAJAT

TAUSTA

- Miten päädyit tähän työhön (koulutus)? Mistä kuulit?
- Mitkä ovat nuorille yleisimpiä ongelmia tässä kunnassa?
- Kuinka heidät on saatu houkuteltua mukaan toimintaan?

CAMAJ/ VOZ JOVEN

- Mitä Voz Joven merkitsee sinulle?
- Onko CaMAJ luonnollinen osa kunnassa tehtävää nuorisotyötä?
- Oletko saanut uusia ideoita? Onko sinulla vapaat kädet toteuttaa toimintaa nuorten ehdoilla?

NUORTEN OSALLISUUS

- Miten määrittelet sanan osallisuus?
- Miten toiminta on auttanut maaseudun nuoria?
- Onko nuorten osallisuus mielestäsi lisääntynyt?
- Millainen ilmapiiri CaMAJ talolla on? Entä nuorten keskuudessa? Entä Voz Joven tapaamisissa, joissa paikalla on nuoria muilta paikkakunnilta?

VOZ JOVEN-HANKKEEN MERKITYS

- Miten koet hankkeen tuloksien vaikuttavan kotikuntaasi ja sen nuoriin?
- Teettekö yhteistyötä muiden kuntien kanssa? Entä kunnan sisällä?
- Projektin viimeinen toimintavuosi on ensi vuosi. Miten toimintaa voitaisiin vielä tehostaa ja kehittää, jotta nuoret tavoitettaisiin? Mitä CaMAJ talolle tapahtuu ensi vuoden jälkeen?
- Entä tulevaisuus? Mitä nuoret ovat saaneet tästä projektista omaan elämäänsä?
- Mitä olet itse oppinut ohjaajana? Saatko tukea tekemääsi työhön?